

DWUTYGODNIK MIEJSKI

KRAKÓW.PL

Nr 11 (243), 12 czerwca 2019 r.

egzemplarz bezpłatny, ISSN 1898-9039

W zielone gramy

Bez kąpieli na Zakrzówku

Rozmowa z Piotrem Kempfem, dyrektorem ZZM

Uczniowie będą używać mniej plastiku

Plastikowa rewolucja w krakowskich szkołach

 Kraków

PREMIERA

25 LISTOPADA 2017

FRED EBB & BOB FOSSE

Chicago

MUZYKA:

JOHN KANDER

TEKSTY PIOSENEK:

FRED EBB

REŻYSERIA:

WOJCIECH KOŚCIELNIAK

TEATR
VARIÉTÉ

KRAKOWSKI TEATR VARIETE - INSTYTUCJA KULTURY MIASTA KRAKOWA

ORGANIZATOR

TEATR
VARIÉTÉ

Krakowski Teatr Variete
ul. Czarniecka 71
31-559 Kraków
tel. 12 442 78 00
info@teatrvariete.pl

PARTNER

MDA
MALOPOLSKIE DWORNY AUTOBUSOWE S.A.

WWW.TEATRVARIEETE.PL

str. 6

REKREACJA

6. W zielone gramy

Przegląd terenów rekreacyjnych w Krakowie

9. Bez kąpeli na Zakrzówku

Rozmowa z Piotrem Kempfem, dyrektorem Zarządu Zieleni Miejskiej

MIASTO

10. Rowerem do pracy

Rośnie liczba rowerzystów!

10. Dbamy o środowisko

O projekcie URBAN-WASTE

11. Uczniowie będą zużywać mniej plastiku

Plastikowa rewolucja w krakowskich szkołach

12. Kalendarium Prezydenta Miasta Krakowa

12. Ostatni dzwonek na wymianę paleniska

Dotacje tylko do 30 czerwca

13. Kraków pomaga

O ułatwieniach dla osób z niepełnosprawnościami

14. Rok z RODO

O przetwarzaniu danych osobowych

14. Kącik kulinarny

15. Krakowskie różnorodności

NOWA HUTA

16. NH Kwadrat – felieton Ryszarda Kozika

Warto mieszkać w Nowej Hucie

BEZPIECZNY KRAKÓW

17. Bezpieczny Kraków

18. Z mieszkańcami o bezpiecznej przestrzeni

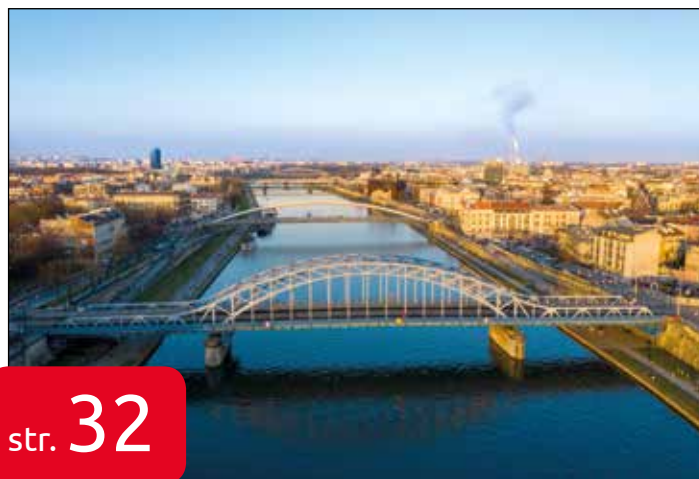
19. Na seminariach o bezpiecznej szkole

20. W trosce o niechronionych uczestników ruchu drogowego

KULTURA

21. Kraków – miasto prawdziwe

Rozmowa z reżyserem Krzysztofem Zanussi

str. 32

22. Co słychać w kulturze?

23. X Krakowskie Miniatury Teatralne

Jubileuszowa edycja lubianego festiwalu

24. W służbie Melpomeny

Jubileusz Edwarda Dobrzańskiego – aktora Starego Teatru, pedagoga i prorektora PWST

25. Interaktywna historia Polski... z klocków

Dobry adres – pl. Jana Nowaka-Jeziorańskiego 3

DLA SENIORÓW

26. Stop przemocy

Obchody Międzynarodowego Dnia Świadomości Nadużyć Wobec Osób Starszych

26. Miejskie Centrum Opieki

O usługach świadczonych przez MCO

RADA MIASTA KRAKOWA

27. Stadion lokalny, ale nowoczesny

Otwarcie po przebudowie stadionu miejskiego KS Prądniczanka

28. Kalendarium Rady Miasta Krakowa

29. Większy budżet dla dzielnic

O drugim w tym roku Konwencie Przewodniczących Rad i Zarządów Dzielnic

30. Małopolski Kongres Kobiet

Felieton radnej Małgorzaty Jantos

31. Podnosić jakość życia mieszkańców

Rozmowa z radnym Łukaszem Maślona

HISTORIA

32. Mosty w sentymentalnym krajobrazie Krakowa

Mosty, których już nie ma

33. Kalendarium krakowskie

34. Synagoga w Swoszowicach

90. rocznica otwarcia synagogi w krakowskich Swoszowicach

Kraków

Wydawca: Urząd Miasta Krakowa, Wydział Komunikacji Społecznej, 31-004 Kraków, pl. Wszystkich Świętych 3-4

Adres redakcji: pl. Wszystkich Świętych 3-4, pok. 154, I piętro, tel. 12 616-13-86, e-mail: redakcja@um.krakow.pl

Redaktor naczelna: Beata Klejbuk-Goździalska; sekretarz redakcji: Agata Włodarczyk

Współpracownicy: Michał Kozioł, Jan Machowski, Tadeusz Mordarski, Małgorzata Stuch, Joanna Korta, Paweł Waluś, Beata Sabatowicz, Ryszard Kozik

Zdjęcia: Bogusław Świerżowski, Wiesław Majka. Okładka: fot. Jan Graczyński

Projekt graficzny: Pro Art Studio. Korekta: Magdalena Kędzierska-Zaporowska. Skład i tiamanie: Pro Art Studio

Druk: Drukarnia Leyko Sp. z o.o. Nakład: 45 tysięcy egz. ISSN 1898-9039

Redakcja zastrzega sobie prawo do skracania i wprowadzania zmian do nadesłanych tekstów. Nadesłanie tekstu nie jest równoznaczne z jego opublikowaniem.

Sposób dystrybucji dwutygodnika miejskiego KRAKÓW.PL:

Dwutygodnik KRAKÓW.PL można otrzymać w budynkach Urzędu Miasta Krakowa przy pl. Wszystkich Świętych 3-4, ul. Grunwaldzkiej 8, ul. Lubelskiej 27, w Rynku Podgórskim 1 i 2, na os. Zgody 2, przy ul. Stachowicza 18, al. Powstania Warszawskiego 10, ul. Wielopole 18a, ul. Wielickiej 28a, ul. Sarego 4 oraz w krakowskich szpitalach, siedzibach jednostek miejskich, Punktach Obsługi Mieszkańca (CH Bonarka, CH Bronowice, CH Serenada), w Punktach Sprzedaży Biletów MPK (ul. Podwale 3/5, św. Wawrzyńca 13, przy Dworcu Głównym Wschód), przychodniach, Centrach Aktywności Seniorów i bibliotekach.

KRAKÓW.PL otrzymać można także w sieci saloników prasowych KOLPORTER S.A.: ul. Bałuckiego 17 / Konfederacka 1, al. Pokoju 20, ul. Beskidzka 28, ul. Kalwaryjska 42, ul. Powstańców 34C, ul. Misiotka 1, ul. Jerzmanowskiego 12 (Biedronka), ul. Nowohucka 52 (SELGROS), ul. Pawia (Galeria Krakowska), ul. Ćwiklińskiej 12 (Carrefour – przejście), ul. Balicka 18, ul. Opolska 100 (VINCI), ul. Lubicz L2, Stawowa 61 (Galeria Bronowice, parter), ul. Pawia 5A (Dworzec PKP), al. Pokoju 67 (M1), al. Pokoju 33, Komandosów 8, al. Bora Komorowskiego 41 (Serenada).

W dniu ukazania się numeru, w godzinach porannych, dwutygodnik rozdawany jest na rondach Grunwaldzkim, Mogiłskim, Matecznego, Kocmyrzowskim, na skrzyżowaniach Królewska / al. Mickiewicza, al. Słowackiego / Prądnicka, na pętli tramwajowej Krowodrza Górka oraz pod Teatrem Bagatela.

Kolejny numer KRAKOWA.PL ukaże się **26 czerwca**.

Fot. Bogusław Świerzowski

Kraków ma dwie najstynniejsze w Polsce strefy: czystego transportu i płatnego parkowania. Ta pierwsza była pionierska w kraju. Została wprowadzona jako sposób ograniczenia ruchu samochodowego i walki o czyste powietrze. Przetrzymała tylko kilka tygodni. Okazało się bowiem, że ważniejsze są interesy wąskiej grupy mieszkańców i przedsiębiorców z krakowskiego Kazimierza. Radni pod ich presją tak zmienili przepisy, że wypaczyli sens strefy i właściwie to lepiej ją zlikwidować. Na Kazimierz może teraz wjechać prawie każdy, nie ma więc już strefy czystego transportu, a co za tym idzie – skutecznego ograniczenia emisji spalin.

Przed dwoma tygodniami w okolicach pl. Nowego zmieniono organizację ruchu, a wokół placu niespodziewanie pojawiły się donice z drzewami i krzewami. Czekam na kolejne protesty i argumenty, że zieleń zajęła miejsca parkingowe dla mieszkańców, bywalców knajp i klientów sklepów. Zobaczymy, czy drzewa wytrzymają walkę z niezadowolonymi kierowcami. (aktualizacja: już są protesty!)

Druga słynna strefa to strefa płatnego parkowania. Słynna z tego, że zaproponowane stawki mają znacząco różnicować opłaty w zależności od odległości od Rynku Głównego. 9, 7 i 5 zł za pierwszą godzinę to propozycje dla trzech stref. Propozycje,

Strefy problemów i postulatów

które jeszcze kilka lat temu były oczekiwane i postulowane, a teraz, kiedy przepisy na to pozwalają, już nie są przyjmowane ze zrozumieniem.

Główny powód podwyżek to chęć ograniczenia ruchu samochodowego i parkowania w centrum. Obecnie, przy identycznych opłatach, kierowca zamiast zostawiać auto z dala od Rynku, podjeżdża jak najbliżej – bo płaci tyle samo. Według nowej koncepcji bardziej będzie się optać za znalezienie miejsca do parkowania daleko od centrum.

O tym, czy stawki się utrzymają, zdecydują radni. Już teraz wiadomo, że będzie to trudna batalia na argumenty i populistyczne hasła. A po głosowaniu okaże się, czy i także w przypadku tej strefy w teb wezmą wszystkie założenia dotyczące ograniczenia ruchu samochodowego w centrum i walki ze smogiem.

Maciej Grzyb
zastępca dyrektora Wydziału Komunikacji Społecznej
Urzędu Miasta Krakowa

MUSE

SIMULATION

Theory

WORLD TOUR

PLUS SUPPORT: *all systems*

22 CZERWCA
TAURON ARENA KRAKÓW

BILETY W SPRZEDAŻY
NA LIVENATION.PL

LIVE NATION

NOWY ALBUM
"SIMULATION THEORY"
JUŻ DOSTĘPNY
MUSE MU

ORGANIZATORZY:
POROZUMIENIE DZIELNIC NOWOHUCKICH – DZIELNICE:
XIV CZYŻYNY, XVI BIEŃCZYCE, XVII WZGÓRZA KRZESŁAWICKIE
OŚRODEK KULTURY KRAKÓW-NOWA HUTA
STOWARZYSZENIE PRZYJACIÓŁ NOWEJ HUTY

WIWAT WAKACJE!

KONCERT

LAUREACI KONKURSU „ŻONKILOWY SONG”

JAKUBOWE MUSZELKI

JACEK WÓJCICKI

15 CZERWCA 2019 R. GODZ. 16.00

ZALEW NOWOHUCKI KRAKÓW, UL. BULWAROWA

LIDIA JAZGAR – PROWADZENIE

WSTĘP WOLNY!

WWW.NHDN.PL

WYDARZENIU TOWARZYSZYĆ BĘDZIE KWESTA NA RZECZ HOSPICJUM IM. ŚW. ŁAZARZA W KRAKOWIE
 ORGANIZATORZY NIE ZAPEWNIĄ DLA WSZYSTKICH MIEJSC SIEDZĄCYCH. WSTĘP NA TEREN IMPREZY – OD GODZ. 15.00

59. NOWA HUTA. DLACZEGO NIE?!

OŚRODEK KULTURY KRAKÓW-NOWA HUTA • INSTYTUCJA KULTURY MIASTA KRAKOWA

Projekt realizowany przy wsparciu finansowym Województwa Małopolskiego.

ORGANIZATORZY

PARTNERZY

PARTNER MEDIALNY

LATO

2019

Z CENTRUM KULTURY PODGÓRZA (ul. Sokolska 13)

**CENTRUM
 KULTURY
 PODGÓRZA**

WAKACYJNY KLUB JUNIORA

WAKACYJNY KLUB JUNIORA

24.06 – 19.07

Zapraszamy uczniów szkół podstawowych (7 – 14 lat)
 Zajęcia w poniedziałki, środy i piątki w godz. 10.00 – 14.00 (w dni wycieczek dłużej)
 OPŁATA: regularna: 20 zł/1 dzień, dla posiadaczy Karty Juniora: 10 zł/1 dzień

LETNIE ZAJĘCIA EDUKACYJNE

LETNIE ZAJĘCIA EDUKACYJNE

25.06 – 18.07

Zapraszamy uczniów szkół podstawowych (7 – 14 lat)
 Zajęcia we wtorki i czwartki, w godz. 10.00 – 14.00
 OPŁATA: 5 zł/1 dzień

Letnie Plenery AKADEMII PLASTYCZNEJ

LETNIE PLENERY AKADEMII PLASTYCZNEJ

22.07 – 23.08

Zapraszamy dzieci i młodzież w wieku 10-17 lat
 Zajęcia w poniedziałki, środy i piątki w godz. 11.00 – 14.00
 OPŁATA: 15 zł/1 dzień (materiały nie są wliczone w cenę)

REPORTER w akcji

REPORTER W AKCJI

22.07 – 2.08

Zapraszamy uczniów szkół podstawowych (8 – 12 lat)
 Zajęcia w poniedziałki, środy i piątki w godz. 10.00 – 14.00
 OPŁATA: regularna: 40 zł/1 dzień, dla posiadaczy Karty Juniora: 25 zł/1 dzień

AKADEMIA MŁODEGO MÓWCY

AKADEMIA MŁODEGO MÓWCY

23.07 – 1.08

Zapraszamy uczniów szkół podstawowych (8 – 12 lat)
 Zajęcia we wtorki i czwartki, w godz. 10.00 – 14.00
 OPŁATA: regularna: 40 zł/1 dzień, dla posiadaczy Karty Juniora: 25 zł/1 dzień

UWAGA: liczba miejsc ograniczona, obowiązują zapisy!

**W zielone
gramy**

fot. Bogusław Świerowski

Lato zbliża się wielkimi krokami. Długie, ciepłe dni będą sprzyjać wypadom na łono natury. Z Krakowa nie trzeba wyjeżdżać, by ciekawie spędzić czas w otoczeniu zieleni – zapewniają władze miasta. – Mieszkańcy będą mogli skorzystać z nowych terenów zielonych i rekreacyjnych – podkreśla prezydent Jacek Majchrowski.

Tadeusz Mordarski

Co roku staramy się w okresie wakacyjnym zapewnić mieszkańcom Krakowa jak najwięcej atrakcji. Tak będzie i tym razem. Pracujemy m.in. nad tym, aby został otwarty kolejny nowy park. Park Reduta ulokowany będzie pomiędzy Prądnikiem Czerwonym a Mistrzejowicami – mówi prezydent Krakowa.

Park Reduta ma być nie tylko miejscem relaksu i wypoczynku na świeżym powietrzu. Będzie też służyć budowaniu świadomości ekologicznej i przyrodniczej. – Chcemy, by park Reduta był

miejscem, gdzie można połączyć przyjemne z pożytecznym: spędzić miło czas, a jednocześnie skorzystać z okazji, by poznać lokalne gatunki roślin oraz zwierząt, a nawet nauczyć się uprawy warzyw i poszerzyć wiedzę na temat ekologicznego stylu życia – opowiada Jacek Majchrowski.

Prezydent wymienia również kolejną powstającą w mieście atrakcję: – Chcielibyśmy przed wakacjami udostępnić dzieciom najnowszy i chyba największy jak do tej pory smoczy skwer w parku Decjusza. To plac zabaw, który będzie wyposażony w wiele ciekawych urządzeń.

Czas na piknik i kino pod chmurką

Wytchnienia od wielkomiejskiego pędu warto będzie szukać też w innych krakowskich parkach. Przed zbliżającymi się wakacjami Miasto Kraków z Krakowskim Biurem Festiwalowym i Zarządem Zieleni Miejskiej przygotowało bogatą ofertę dającą możliwość kreatywnego spędzania czasu w „miejskich ogrodach”, m.in. podczas organizowanych w nich pikników.

– Czerwiec to piknikowanie w aż 10 krakowskich parkach, które oprócz kontaktu z zielenią zaoferują całą gamę warsztatów edukacyjnych, zajęć sportowych i animacyjnych niepozwalających na nudę. W lipcu i w sierpniu zapraszamy do parku Krakowskiego i parku Bednarskiego. Piknikując w zieleni, będzie można wziąć udział w warsztatach ogrodniczych i spacerach przyrodniczych, np. dendrologicznych – mówi Katarzyna Przyjemaska-Grzesik z ZZM.

Ciekawą propozycję stanowią także bezpłatne zajęcia fitness, organizowane w plenerze w poniedziałki, wtorki i środy. – Wykwalifikowani trenerzy poprowadzą zajęcia w parku Jordana, parku Bednarskiego, a w tym roku również w parku Lotników Polskich. Na naszej stronie internetowej można znaleźć formularz do zapisów – wyjaśnia Katarzyna Przyjemaska-Grzesik.

Zarząd Zieleni Miejskiej w Krakowie jak co roku zadbał też o kursowanie parkobusów. Zielone, bezpłatne pojazdy umożliwią zwiedzenie parku oddalonego od miejsca zamieszkania. Będą zabierać chętnych m.in. do malowniczego Lasu Wolskiego. – W ubiegłym roku parkobusy ułatwiły nam wycieczki do parków, m.in. do Lasu Witkowskiego. Dla syna, który lubi przyrodę, była to super przygoda: na miejscu czekał przyrodnik entomolog, który pięknie opowiadał o sekretach życia nocnych motyli – opowiada mieszkanka Krakowa.

Będą też atrakcje dla amatorów kina pod chmurką. Zarząd Zieleni Miejskiej – w ramach współpracy z Cracow Green Film Festival – zorganizuje pokazy filmowe na świeżym powietrzu, w tym na pl. Sikorskiego czy w parku Kościuszki. W repertuarze znajdą się krótko- i pełnometrażowe filmy o szeroko pojętej tematyce ekologicznej.

Zielone enklawy na mapie Krakowa

Dokąd jeszcze warto wybrać się na spacer? Jednym z zielonych miejsc na mapie miasta jest Las Witkowski. To zielona enklawa, w której natkniemy się na różne gatunki roślin, ptaków i kojący szmer strumyka. Przestrzeń lasu zyskała nowy wymiar szczególnie w ostatnim czasie dzięki działaniom podjętym podczas projektu „Urban Green Belts – Inteligentne zintegrowane modele zrównoważonego zarządzania miejskimi przestrzeniami zieleni dla zdrowszego i przyjaznego środowiska”, który realizowany był w ramach programu Interreg Central Europe.

Kluczowa była zwłaszcza decyzja o budowie mostku na rzece Bibiczance, dzięki któremu można odkrywać niedostępne dotąd rejony lasu. Zmęczeni wędrówką mogą odpocząć na ławkach ustawionych wzdłuż ścieżki. Do dyspozycji są też... dwa komplety ▶

► meble piknikowych, wykonanych z drewna pozyskanego z lasu (wiatrowatów). Ci, którzy lubią zgłębiać tajemnice fauny i flory, nie będą zawiedzeni – w lesie nie brakuje tablic edukacyjnych. Znajdzie się tam także atrakcja dla najmłodszych, czyli plac zabaw zbudowany dzięki funduszom z budżetu obywatelskiego.

Kolejnym zielonym zakątkiem, w którym uwielbiają bawić się dzieci, a rodzice mają możliwość odpocząć i się zrelaksować, jest zrewitalizowany park Żeromskiego. To niewielki teren w okolicy Łąk Nowohuckich. Oko cieszą wyremontowane alejki, wspaniałe krzewy, drewniana pergola i domek na drzewie z widokiem na łąki, a także plac zabaw z urządzeniami nawiązującymi do świata przyrody.

– Na pajęczynie do wspinania siedzi ogromny pająk – przedstawiciel gatunku występującego na Łąkach Nowohuckich. W wiklinowych gniazdach służących do zabawy znajdują się jaja ptaków charakterystycznych również dla tego terenu. Koncepcja jest więc oparta na połączeniu zabawy oraz walorów edukacji ekologicznej, którą przemycamy w każdy możliwy sposób mieszkańcom naszego miasta – mówi Katarzyna Przyjemna-Grzesik z Zarządu Zieleni Miejskiej.

Zakrzówek pięknie. Odwiedź Bagry

Lato nieodłącznie kojarzy się z wypoczynkiem nad wodą. Wielką popularnością cieszy się w Krakowie przede wszystkim malowniczy, przypominający wyglądem chorwackie wybrzeże Zakrzówek. To miejsce, które przyciąga lazurową taflą wody i dobrymi warunkami do nurkowania. W tym roku jednak nie będzie można skorzystać z kąpieliska. Na Zakrzówku rozpoczną się niebawem prace rewitalizacyjne (więcej na ten temat na s. 9). – W związku z tym zapraszamy na Bagry. To doskonałe miejsce na wypoczynek, z dużym pasem zieleni i sporą plażą, którą mieszkańcy bardzo lubią – mówi prezydent Jacek Majchrowski.

Park Bagry Wielkie rzeczywiście kusi wieloma atrakcjami. Tu znajduje się jeden z większych zbiorników wodnych położonych w granicach Krakowa. W ramach realizacji projektu budżetu obywatelskiego teren okalający zbiornik bardzo się zmienił.

Piknik nad Wisłą / fot. archiwum ZZM

Znamy i lubimy

Nie sposób wymienić wszystkich zielonych miejsc w Krakowie, w których można spędzać czas wolny, dlatego skupiliśmy się na tych mniej oczywistych. Nie możemy jednak nie wspomnieć o lubianym przez dzieci, rodziców i młodzież parku im. dr. H. Jordana niedaleko Błoń, w którym na powierzchni 21,5 ha czeka mnóstwo atrakcji dla starszych i młodszych.

Polecamy także odwiedzić w sześćohektarowym Ogrodzie Doświadczeń im. S. Lema, umiejscowionym w południowo-wschodniej części parku Lotników Polskich w Czyżynach. W tym zielonym oddziale krakowskiego Muzeum Inżynierii Miejskiej można w fascynujący sposób poznać prawa fizyki i świata przyrody.

Piknikowy rozkład jazdy:

15 czerwca – park Jordana

16 czerwca – park Dębnicki

22 czerwca – park Zielony Jar Wandy

23 czerwca – park Żeromskiego

29 czerwca – Planty Mistrzejowickie

30 czerwca – bulwar Inflancki (u wylotu ul. Piekarskiej w stronę ul. Wietora)

Wakacyjne soboty (lipiec i sierpień) – park Bednarskiego

Wakacyjne niedziele (lipiec i sierpień) – park Krakowski

1 września – park Krakowski – piknik retro

Powstało tu nowe kąpielisko, drewniane pomosty, a pod drzewami na chwilę relaksu zapraszają hamaki i huśtawki wśród drzew, a także nowe alejki i ławki. Jest też coś dla lubiących aktywny wypoczynek. – Lubię aktywnie spędzać czas, a na BAGRACH jest nowe boisko do siatkówki plażowej. Przychodzimy więc często tam latem z grupą znajomych. W tym roku zamierzam też rozpocząć na BAGRACH przygodę z żaglami – mówi Rafał, młody mieszkaniec Krakowa.

Zawsze też można wybrać się nad Zalew Nowohucki. Do spacerów tam zachęca duży staw i okalający go park. Już teraz jest malowniczo, a będzie jeszcze ładniej. W planie jest rewitalizacja zalewu – mają powstać przy nim m.in. plaża i drewniany pomost.

Miłośnicy sportów wodnych mogą skorzystać z jedynej w Polsce Toru Kajakarstwa Górskiego przy ul. Kolnej o długości 320 m. Organizowane są tu nie tylko spływy kajakowe, ale także raftingi, a nawet pokazy rodeo wodnego. Chętni mogą też wziąć udział w meczach piłki wodnej. Można wypożyczyć tu kajaki turystyczne, rowerki wodne i łodzie wiosłowe. Zapewniono też atrakcję dla najmłodszych: na terenie obiektu znajduje się plac zabaw w stylu osady wikingów.

Wspólne plażowanie nad Wisłą

Nie pożałują także ci, którzy w wakacje skorzystają z atrakcji Projektu PrzyStań na Plaży, startującego z początkiem czerwca na bulwarze Kurlandzkim. Huśtawki, boisko do siatkówki, miejsce do gry w speedballa – to wszystko będzie czekać przez całą wakacje w pobliżu mostu Kotlarskiego.

Możliwe będzie bezpłatne wypożyczenie leżaków, kocyków, sprzętu sportowego czy gier planszowych. A w letnie weekendy nie zabraknie muzyki i pokazów kina letniego oraz foodtrucków oferujących pyszne jedzenie i aromatyczną kawę.

Bez kąpieli na Zakrzówku

fot. Bogusław Świerzowski

Piotr Kempf
dyrektor Zarządu Zieleni Miejskiej

– Latem na pewno nie będzie można kąpać się na Zakrzówku. Krakowianie muszą nieco poczekać, aż uda się odnowić cały park – mówi dyrektor Zarządu Zieleni Miejskiej Piotr Kempf. Podkreśla, że rewitalizowany Zakrzówek otrzyma nowe, jeszcze piękniejsze oblicze. Rozmawia Tadeusz Mordarski.

Zakrzówek to newralgiczny punkt na mapie Krakowa – budzi emocje. W tym roku nie będzie można się tam kąpać?

Piotr Kempf: Zakrzówek to magnes. Przyciąga zarówno jako miejsce wypoczynku, jak i temat do dyskusji o rewitalizacji. Jesteśmy na I etapie najważniejszego przetargu związanego z oczyszczeniem ścian kamieniołomu ze starych skał. Później będzie można przystąpić do kolejnych etapów prac, czyli tworzyć kąpielisko i centrum sportów wodnych. Budzi to emocje, bo przez okres wakacyjny nie będzie można się w tym miejscu kąpać. Proszę jednak krakowian o cierpliwość. Ta przerwa jest konieczna, by móc zrewitalizować cały park.

A nie można było tych prac przeprowadzić wcześniej?

PK: Nie było takiej możliwości. Dokumentacja projektowa została wykonana zgodnie z terminami, ale prace, które będą wykonywane na Zakrzówku, wymagają odpowiedniej temperatury i wilgotności. Musimy też zrozumieć, że to nie są zwykłe zabiegi przygotowawcze. Zadanie jest wyjątkowe, niewiele miast staje przed takimi wyzwaniem.

Jak dokładnie będą wyglądać prace?

PK: Zabezpieczenie skał kamieniołomu w dużej mierze polega na usunięciu starych kamieni ze ścian. Dopiero po tym zabiegu będzie można położyć siatkę, która zabezpieczy ściany kamieniołomu przed dalszą erozją. Wtedy będziemy mieli gwarancję, że nikomu te kamienie nie spadną na głowę. Później powstanie kąpielisko – jedyne takie w Polsce, pływające, o różnych głębokościach. Ponadto przekształcone zostanie centrum nurkowe, które obecnie tam się znajduje. Na pewien czas pływaczki będą musieli zrezygnować z korzystania z Zakrzówka. Warto jednak poczekać, bo za dwa lata przekazemy im miejsce, gdzie będzie można nurkować na europejskim poziomie.

Kiedy ruszą prace?

PK: Jesteśmy na etapie rozstrzygnięcia przetargów. Do działania chcielibyśmy przystąpić jeszcze w czerwcu. Pierwszy etap prac potrwa kilka miesięcy. W tym czasie ogłosimy kolejny przetarg na wykonanie kąpieliska i budynku do jego obsługi – przy ul. Wyłom. Ma to być wielofunkcyjne centrum z toaletami, szatniami. Później ogłosimy przetarg na centrum sportów wodnych. Specjalnie podzieliliśmy prace na kilka etapów, żeby nie było przepychanek między firmami. Bardzo często parki są tworzone przez firmy wchodzące w skład konsorcjów wykonujących szereg różnych zadań. W takich wypadkach pojawia się problem z organizacją pracy, poszczególni podwykonawcy wchodzi sobie w drogę. Uznaliśmy więc, że sami będziemy organizować i nadzorować kolejne etapy działań.

Do kiedy nie będzie można korzystać z Zakrzówka?

PK: Chcielibyśmy, żeby w 2021 r. – na sezon wakacyjny – Zakrzówek był już otwarty. Być może wraz z centrum sportów wodnych.

Nie ma obaw, że krakowianie mimo zakazu, będą korzystać z kąpieliska?

PK: Wykonawca, który przejmuje teren, ma obowiązek go zabezpieczyć. Być może potrzebne będzie wynajęcie firmy ochraniającej cały ten obszar. Ryzyko jednak zawsze istnieje. Pokazuje to przykład tężni w Nowej Hucie, która nie została należycie zabezpieczona i sfontowała tuż przed zakończeniem budowy.

Czy tym razem władze miasta zabezpieczyły się bardziej niż w przypadku tężni?

PK: Zrobiono to na tyle, na ile jest to obecnie możliwe. Wszystkiego nie da się jednak przewidzieć, dlatego na każdym etapie będziemy ogromną wagę przykładali do kwestii bezpieczeństwa.

Zakrzówek to magnes. Przyciąga zarówno jako miejsce wypoczynku, jak i temat do dyskusji o rewitalizacji. Jesteśmy na I etapie najważniejszego przetargu związanego z oczyszczeniem ścian kamieniołomu ze starych skał.

Rowerem do pracy

1 kwietnia wystartowała kolejna, trzecia edycja rowerowej kampanii „Rowerem do pracy, czyli dom, rower, praca... i tak w kółko” organizowanej przez Urząd Miasta Krakowa. Akcja ma zachęcać do korzystania z rowerów podczas codziennych podróży do i z pracy, a w szczególności do rezygnacji z samochodów na rzecz ekologicznych jednośladów.

Joanna Majdecka

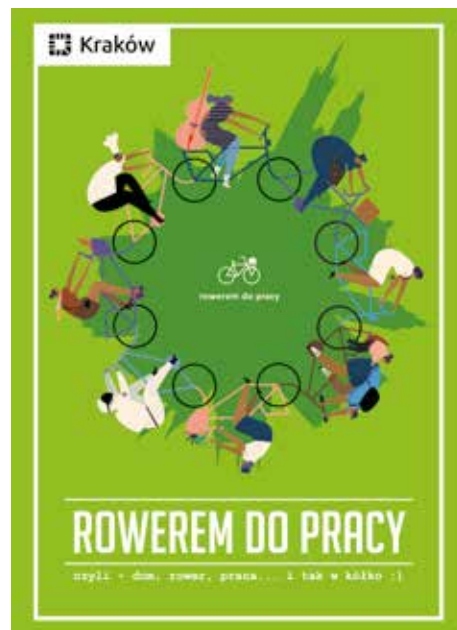
Trzecią odsłonę kampanii rozpoczęło blisko 130 pracodawców z Krakowa. W ubiegłym roku kampanię w listopadzie kończyło ponad 80 pracodawców. Po raz pierwszy w tym roku bierze w niej udział także Urząd Miasta Krakowa.

Kwietniowe wyniki dobrze wróżą tegorocznej edycji kampanii. W ciągu pierwszego miesiąca na rowerze podróżowało ponad 1500 osób, pokonując w sumie ponad 210 tys. km, co pozwoliłoby na 60 rowerowych wycieczek wzdłuż granic Polski! Średnia frekwencja, która jest najistotniejszym wskaźnikiem w kampanii, wyniosła

powyżej 53 proc. W uznaniu za pierwsze rowerowe podróże pracownicy otrzymali bilety do krakowskich kin i kupony do sklepu rowerowego.

Jednym z elementów kampanii są spotkania edukacyjne, w czasie których rozmawiamy o aktualnych problemach transportowych w Krakowie oraz bezpieczeństwie podróży rowerowych po mieście. W spotkaniach uczestniczą pracownicy instytucji biorących udział w akcji.

Do udziału w kampanii zapraszamy wszelkie podmioty, które dbają o zdrowie i sprawność fizyczną pracowników, którym zależy na poprawie jakości życia w mieście i promowaniu roweru jako

wygodnego środka transportu. Zainteresowanych prosimy o kontakt z Joanną Majdecką (joanna.majdecka@um.krakow.pl, tel. 12 616-87-70). Liczba miejsc jest ograniczona. Warunkiem przystąpienia do kampanii jest akceptacja regulaminu dostępnego na stronie www.krakow.pl.

Dbamy o środowisko

Kraków jako pierwsze miasto w Polsce dołączył do sygnatariuszy „Karty zobowiązań w zakresie zrównoważonego zarządzania zasobami naturalnymi i gospodarki o obiegu zamkniętym”. Stało się to podczas majowej konferencji projektu URBAN-WASTE w Brukseli.

Michał Gelata

Projekt URBAN-WASTE został zainaugurowany w 2016 r. przez partnerów z 27 miast, regionów oraz uniwersytetów z całej Europy (m.in. Wysp Kanaryjskich, Nikozji, Kopenhagi, Teryfy, Lizbony czy Nicei). We współpracy z dużą liczbą lokalnych interesariuszy, ekspertów i turystów zostały wypracowane innowacyjne strategie ekologiczne dotyczące gospodarki odpadami komunalnymi. Pierwsi sygnatariusze podpisali Kartę w styczniu 2018 r. w Nicei.

W 2018 r. Kraków odwiedziło 13,5 mln turystów z całego świata. Gmina Miejska Kraków od lat prowadzi działania w zakresie dostosowania Zintegrowanego Systemu Gospodarki Odpadami Komunalnymi do intensywnego ruchu turystycznego oraz zapewnienia właściwego utrzymania

czystości i porządku w Starym Mieście. Odpady komunalne z koszy ulicznych odbierane są z terenu historycznego centrum miasta z większą częstotliwością. W ubiegłym roku MPO Sp. z o.o. zakupiło również cztery elektryczne odkurzacze usuwające drobne śmieci (np. puszki, butelki, liście), które obsługują miejsca najbardziej uczęszczane przez turystów.

Podpisanie przez Gminę Miejską Kraków Karty to kolejny dowód starań Miasta w zakresie zrównoważonej gospodarki odpadami, dostosowanej do nowoczesnych modeli turystycznych, polegającej m.in. na:

- minimalizacji ilości odpadów pozostawianych przez turystów i dostawców usług turystycznych,
- zwiększeniu efektywności wykorzystania zasobów naturalnych poprzez promocję zrównoważonej konsumpcji,

- podjęciu współpracy z interesariuszami,
- podwyższaniu świadomości turystów oraz wspieraniu ich w odpowiedzialnych, zrównoważonych działaniach,
- wymianie dobrych praktyk z innymi miastami i regionami o znaczeniu turystycznym.

Więcej informacji o projekcie URBAN-WASTE można znaleźć na stronie: www.urban-waste.eu.

fot. archiwum UMK

Uczniowie będą zużywać mniej plastiku

W krakowskich szkołach rozpoczyna się plastikowa rewolucja. Wydział Edukacji UMK przygotował zestaw praktycznych porad, które pomogą uczniom i nauczycielom w walce z plastikiem.

Tomasz Kobyłański

Teraz czas na dyrektorów szkół, uczniów i nauczycieli – do 17 czerwca mają czas na przestanie informacji o ich własnych pomysłach na walkę z plastikiem. Posłużą one do przygotowania katalogu dobrych praktyk, którymi będą mogli zainspirować się inni.

Obwarzanki sprzedawane w papierowych torebkach zamiast plastikowych woreczków, zeszyty oprawiane w ekologiczne okładki, picie krakowskiej kranówki, a nawet... „kreatywny recykling” – to tylko niektóre pomysły na ograniczenie zużycia plastiku, które Wydział Edukacji skierował do krakowskich szkół i placówek. – Chcieliśmy wspomóc nasze szkoły i placówki w walce z plastikiem, dlatego przygotowaliśmy 10 prostych porad, które można wcielić w życie praktycznie od zaraz. Poprosiliśmy również dyrektorów, żeby napisali nam, co już teraz robią – na tej podstawie stworzymy katalog dobrych praktyk zero waste w krakowskich szkołach i placówkach – mówi Ewa Całus, Dyrektor Wydziału Edukacji.

W przygotowaniu rekomendacji dla szkół uczestniczyli nie tylko urzędnicy, ale także eksperci i osoby zaangażowane na

co dzień w walkę z plastikiem – prof. Małgorzata Grodzińska-Jurczak z Uniwersytetu Jagiellońskiego wraz z zespołem realizującym projekt Nie!DlaPlastiku, a także przedstawiciele nieformalnej grupy aDaSie oraz nauczycielka biologii i przyrody Elżbieta Gierek. Porady zostały przygotowane w związku z uchwałą miejskich radnych „Kraków bez plastiku”, a także przyjętą niedawno dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady zobowiązującą państwa członkowskie Unii Europejskiej do ograniczania lub wręcz rezygnacji z użycia najbardziej niebezpiecznych dla środowiska produktów wykonanych z tworzyw sztucznych. Pełną listę rekomendacji można znaleźć na stronie: krakow.pl.

Dodajmy, że to nie jedyne działanie, mające na celu ograniczenie zużycia plastiku w szkołach. W odpowiedzi na uwagi rodziców skierowano również pismo do Dyrektora Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa – Oddział Terenowy w Krakowie z prośbą o rozważenie zastąpienia opakowań plastikowych (w których są dostarczane do szkół produkty spożywcze, w tym owoce i warzywa) opakowaniami bardziej przyjaznymi środowisku.

Mniej plastiku – nasze pomysły

- Plastikowe pojemniki zastępujemy tymi wielokrotnego użytku, także biodegradowalnymi.
- Zamiast kupowania wody w plastikowych butelkach pijmy pyszną i zdrową krakowską kranówkę.
- Nie pakujemy kanapek w plastikowe woreczki – zastąpmy je papierowymi torebkami.
- Angażujemy się w inicjatywy proekologiczne – samemu można zrobić naprawdę wiele!
- Stosujemy „kreatywny recykling” – wykorzystujemy na pozór już niepotrzebne odpady.

Fot. pixabay

Akcja 2019 Lato

OŚRODEK KULTURY KRAKÓW-NOWA HUTA
SZCZEGÓŁOWY PROGRAM NA KRAKOWNH.PL

Klub 303, os. Dywizjonu 303, paw. 1
tel. 12 681 39 78, 504 419 079
klub303@krakownh.pl

I turnus - 22.07.-26.07., II turnus - 29.07.-2.08.,
III turnus - 5.08.-9.08.

Klub Aneks, os. Łuczanowice,
ul. A. Mycielskiego 11
tel. 12 685 00 34, 504 419 247
aneks@krakownh.pl

Plener malarski - 30.06.-06.07.,
I turnus - 08.07.-12.07., II turnus - 10.08.-23.08.

Klub Dukat, os. Grębałów, ul. Styczna 1
tel. 12 645 17 90, 504 418 929
dukat@krakownh.pl

I turnus - 24.06.-28.06., II turnus - 1.07.-5.07.,
III turnus - 8.07.-12.07., IV turnus - 15.07.-19.07.

Klub Herkules, os. Branice,
ul. Gen. M. Karaszewicza-Tokarzewskiego 29
tel. 12 681 00 77, 504 419 140
herkules@krakownh.pl

I turnus - 8.07.-12.07., II turnus - 15.07.-19.07.

Klub Jedność, os. Wolica, ul. Drożyska 3c
tel. 12 681 00 70, 504 419 237
jednosc@krakownh.pl

I turnus - 8.07.-12.07., II turnus - 15.07.-19.07.

Klub Jędrus, os. Centrum A 6a
tel. 12 644 68 10 wew. 21, 504 418 913
jedrus@krakownh.pl

I turnus - 19.08.-30.08.

Klub Karino, os. Chałupki, ul. Truskawkowa 4
tel. 12 681 02 00, 504 419 196
karino@krakownh.pl

I turnus - 24.06.-28.06., II turnus - 1.07.-5.07.,
III turnus - 8.07.-13.07.

Klub Krzesławice, os. Krzesławice,
ul. M. Wańkowicza 17
tel. 12 644 80 06, 504 419 195
krzeslawice@krakownh.pl

I turnus - 29.07.-2.08., II turnus - 5.08.-9.08.,
III turnus - 12.08.-16.08.

Klub Mirage, os. Bohaterów Września 26
tel. 12 645 72 09, 504 419 139
mirage@krakownh.pl

I turnus - 29.07.-02.08., II turnus - 05.08.-09.08.,
III turnus - 12.08. 16.08., IV turnus - 19.08.-23.08.

Klub Pod Kasztanami, os. Kościelniki,
ul. Płoszczyzny 1, tel. 12 681 01 99, 504 419 168
podkasztanami@krakownh.pl

I turnus - 8.07.-12.07., II turnus - 15.07.-19.07.

Klub Wersalik, os. Ogrodowe 15
tel. 12 644 13 52, 504 419 205
wersalik@krakownh.pl

I turnus - 1.07.-5.07., II turnus - 8.07.-12.07.,
III turnus - 15.07.-19.07., IV turnus - 22.07.-26.07.

Klub Zakole, ul. Zakole 31
tel. 517 293 030
zakole@krakownh.pl

I turnus - 15.07.-19.07., II turnus - 22.07.-26.07.,
III turnus - 29.07.-02.08.

WYOBRAZ SOBIE,
ŻE W MIEŚCIE
TEŻ JEST
SUPER!

OŚRODEK KULTURY KRAKÓW-NOWA HUTA
INSTYTUCJA KULTURY MIASTA KRAKOWA

Kalendarium Prezydenta Miasta Krakowa

27 maja

- Uroczysta zbiórka z okazji objęcia obowiązków Komendanta Miejskiego PSP przez st. bryg. Pawła Knapika, ul. Westerplatte

28 maja

- Konferencja prasowa w sprawie 15. Kongresu Organizacji Miast Światowego Dziedzictwa OWHC, oddział Muzeum Krakowa – Celestat, ul. Lubicz
- Spotkanie pożegnalne z odchodzącym Konsulem Generalnym USA Biksem Aliu

29 maja

- Wręczenie Stypendiów Twórczych Miasta Krakowa 2019, Muzeum Krakowa, sala Miedziana, Rynek Główny
- Otwarcie hali sportowej przy Szkole Podstawowej nr 25 im. Tadeusza Kościuszki w Krakowie, ul. Komandosów
- Premiera filmu „Wzór kaptana” – portretu księdza infułata Jerzego Bryły, Akademia Sztuk Teatralnych im. Stanisława Wyspiańskiego, ul. Straszewskiego

30 maja

- Otwarcie po rozbudowie Stadionu Miejskiego im. Władysława Kawuli KS Prądnicanka, ul. św. Andrzeja Boboli
- Uroczystość wręczenia odznak Honoris Gratia z okazji Święta Miasta, Sala Obrad RMK
- Jubileusz 100-lecia działalności PKO Banku Polskiego, Opera Krakowska, ul. Lubicz

31 maja

- Otwarcie Międzynarodowej Konferencji Naukowej Kardiochirurgów Dziecięcych, Aula Collegium Novum, ul. Gołębia
- 13-lecie Stowarzyszenia Pomocy Bezrobotnym i Osobom Pokrzywdzonym, os. Mistrzejowice Nowe

- Gala z okazji 120-lecia Muzeum Krakowa, Pałac Pod Krzysztoforą, sala Miedziana, Rynek Główny

1 czerwca

- Dzień Dziecka w zajezdni MPK w Nowej Hucie, ul. Ujastek
- Uroczystość wręczenia medalu „Za mądrość obywatelską” Krystynie Jandzie, Sala Obrad RMK

2–4 czerwca

- Święto Wolności i Solidarności w Gdańsku

5 czerwca

- Uroczysta sesja Rady Miasta Krakowa z okazji nadania honorowego obywatelstwa prof. Antoniemu Działkowiakowi, Sala Obrad RMK

- Ceremonia zakończenia Kongresu OWHC w Krakowie, Ogrody Muzeum Archeologicznego, ul. Poselska

Więcej wydarzeń miejskich oraz fotorelacji znajdziesz w OTO FOTOkronice Miasta Krakowa: krakow.pl/otofotokronika

Ostatni dzwonek na wymianę paleniska

Zostało już tylko kilkanaście dni na złożenie wniosku o udzielenie dotacji na likwidację pieca, kotła lub kominka. 30 czerwca upływa termin naboru wniosków w ramach Programu Ograniczania Niskiej Emisji. Mieszkańcy Krakowa wciąż składają wnioski o udzielenie dotacji na zmianę systemu ogrzewania.

Kamil Popiela

Wszystkim zainteresowanym, którzy do tej pory zwlekali ze złożeniem wniosku, przypominamy, że jeżeli do 30 czerwca nie zdążą przedłożyć kompletu dokumentów, nie będą mogli skorzystać z dofinansowania oferowanego przez Gminę. 1 września na terenie Krakowa zacznie obowią-

zywać całkowity zakaz stosowania paliw stałych w instalacjach (w szczególności kociach, piecach i kominkach). Przestrzeganie zakazu spalania węgla i drewna będzie podlegało regularnym kontrolom, m.in. straży miejskiej.

Szczegółowe informacje dotyczące Programu Ograniczania Niskiej Emisji, a także wzory wniosków znaleźć można na stronie: www.bip.krakow.pl.

Wciąż skorzystać można z dopłaty na zmianę systemu ogrzewania lub dopłaty do zwiększonych kosztów grzewczych w ramach programów ostonowych prowadzonych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Krakowie. Podopieczni MOPS, którzy do tej pory korzystali ze wsparcia na zakup węgla, nie otrzymają pomocy finansowej po 1 września 2019 r.

Dodatkowo Gmina Miejska Kraków zaprasza mieszkańców, którzy nie są w stanie ponieść kosztów pomocy prawnej, do Punktów Nieodpłatnej Pomocy Prawnej, gdzie uzyskają oni poradę np. w kwestiach związanych z nieuregulowanym stanem prawnym nieruchomości. Lokalizacje punktów oraz harmonogram udzielania porad prawnych można znaleźć w Biuletynie Informacji Publicznej.

Dodajmy, że Miasto udzieliło w tym roku dotacji na łączną kwotę 29 mln zł na likwidację ponad 3,5 tys. palenisk.

Sportowe zmagania podczas Tygodnia Osób z Niepełnosprawnościami / fot. Bogusław Świerzowski

Kraków pomaga

Kraków to miasto otwarte na potrzeby swoich mieszkańców, które od lat robi wiele, by ułatwić życie i funkcjonowanie w mieście również mieszkańcom z niepełnosprawnościami. I nie chodzi tu tylko o jedną z największych imprez integracyjnych w Polsce – Tydzień Osób z Niepełnosprawnościami „Kocham Kraków z wzajemnością” – która odbywa się w Krakowie już od 20 lat.

Dominika Jaźwiecka

Zakończone właśnie święto osób z niepełnosprawnościami „Kocham Kraków z wzajemnością” było okazją do występów artystycznych, rywalizacji w różnych dyscyplinach sportu, kiermaszy i prezentacji organizacji pozarządowych pracujących na rzecz niepełnosprawnych. Ważne działania podejmowane są jednak przez cały rok.

Kraków był pierwszym miastem w Polsce, które wprowadziło od 2019 r. dodatek opiekuńczy w kwocie 500 zł miesięcznie dla opiekunów dorosłych osób niepełnosprawnych. Do jego otrzymania są uprawnione osoby, które mieszkają na terenie gminy Kraków i które muszą zrezygnować z aktywności zawodowej, by opiekować się dorosłym niepełnosprawnym członkiem rodziny. O wsparcie mogą się ubiegać opiekunowie osób

niepełnosprawnych, którzy pobierają świadczenia nazywane zasiłkiem dla opiekuna.

Działa też program „Kraków dla Rodziny N” adresowany do rodzin z niepełnosprawnym dzieckiem, które mogą korzystać z systemu zniżek, preferencji i uprawnień na podstawie Krakowskiej Karty Rodziny z Niepełnosprawnym Dzieckiem. Karta upoważnia m.in. do bezpłatnego korzystania z komunikacji miejskiej i systemu parkingów P&R, pierwszeństwa w przyjęciu dziecka do żłobka samorządowego oraz zwolnienia z opłaty za pobyt dziecka w takiej placówce. Miejskie instytucje kultury, basen zarządzany przez Krakowski Szkolny Ośrodek Sportowy oraz Zarząd Fundacji „Miejski Park i Ogród Zoologiczny w Krakowie” wprowadziły co najmniej 50-procentowe zniżki w opłatach za bilety wstępu dla dzieci niepełnosprawnych i pozostałych członków rodziny.

Wśród licznych inicjatyw skierowanych właśnie do niepełnosprawnych mieszkańców jest Krakowski Informator dla Osób Niepełnosprawnych, który objaśnia orzecznictwo, omawia najważniejsze kwestie związane z edukacją i zatrudnieniem osób niepełnosprawnych oraz prowadzi przez urzędowe procedury przyznawania ulg i uprawnień. Słowem, można tam znaleźć wszystko, co ułatwia osobom niepełnosprawnym codzienne funkcjonowanie i korzystanie z przysługujących im praw. Informator oczywiście jest rozdawany zainteresowanym bezpłatnie.

Z myślą głównie o turystach została stworzona aplikacja dla Androida i iOS (iPhone), która służyć może jako rozbudowany i użyteczny przewodnik po najciekawszych miejscach Krakowa, z dołączonymi informacjami na temat dostępności obiektów dla osób poruszających się na wózkach inwalidzkich oraz udogodnień oferowanych osobom z problemami ze wzrokiem lub słuchem.

949 projektów zgłoszono do budżetu obywatelskiego!

Oto pierwsze podsumowanie tegorocznej edycji Budżetu Obywatelskiego Miasta Krakowa. Mieszkańcy złożyli łącznie 949 projektów. 224 projekty dotyczą zadań ogólnomiejskich, a 725 zadań dzielnicowych.

W tym roku do 18 krakowskich dzielnic trafią środki zdecydowanie większe niż zwykle – łącznie 20 mln zł (10 mln zł przeznaczono na zadania ogólnomiejskie). W zależności od dzielnicy mieszkańcy mogą zdecydować o przyznaniu naprawdę wysokich kwot – od prawie 740 tys. do ponad 1,7 mln zł! Wartość minimalna projektu to 2,5 tys. zł, a maksymalna prawie 700 tys. (w przypadku dzielnicy dysponującej największą kwotą).

W pierwszej połowie września ogłoszona zostanie lista projektów do głosowania. Na zakwalifikowane zadania będzie można głosować od 28 września do 7 października. Więcej informacji na stronie internetowej budzet.krakow.pl. (red.)

Rok z RODO

Jeden z ulubionych tematów dziennikarskich newsów ostatnich miesięcy, postach firm i urzędów, niewiadoma, z którą trzeba żyć. RODO, czyli unijne rozporządzenie o ochronie danych osobowych. Czy rzeczywiście aż takie straszne?

Marek Mirostawski

Dzień 25 maja 2018 r. opisywano jako Armagedon, gdyż właśnie wtedy zmienił się porządek prawny w zakresie ochrony danych. Katastrofiści wieszcyli, że od tego momentu nic już nie można powiedzieć, nikomu niczego nie wolno ujawniać. Najlepiej w ogóle się nie przedstawiać... Na jednym ze szkoleń zadano mi pytanie, czy teraz będzie można wręczać i przyjmować wizytówki... Aż chciałoby się powiedzieć: „Litości!”. Skoro pierwszy kurz po bitwie opadł, spróbujmy spojrzeć na ten temat bez emocji.

Pierwsze próby

O przetwarzaniu danych osobowych usłyszeliśmy po raz pierwszy w latach 70. ubiegłego wieku. Wraz z rozwojem technologii informacyjnych, szczególnie internetu, obieg danych stał się powszechny, a informacje – coraz łatwiej dostępne. To sprawiło, że pojawiła się konieczność ich ochrony. Pierwszą regulację w tym zakresie polski ustawodawca ustanowił w 1997 r., jednak Unia Europejska poleciła ujednoczyć prawo w tej kwestii w całej Wspólnocie. Dlatego też RODO obowiązuje we wszystkich

krajach członkowskich UE. Ma ono z jednej strony służyć zabezpieczeniu naszych wolności i praw, a z drugiej – umożliwić normalne funkcjonowanie życia publicznego. Trudności w interpretacji RODO biorą się z faktu, że jako akt tworzony dla całej Unii, pozostaje w swej istocie na dość ogólnym poziomie regulacji.

W sektorze administracji publicznej podstawą do gromadzenia i przechowywania danych jest przepis prawa. To ustawy regulują, jaki zakres informacji o sobie musimy podać np. we wniosku o prawo jazdy, zezwolenie na budowę czy wycinkę drzewa bądź o zasiłek. Administracja przetwarza również dane w oparciu o zgodę konkretnej osoby, ale czyni to niezwykle rzadko, np. przy usługach sms-owego powiadamiania o odbiorze dokumentu (wtedy na podstawie zgody przechowujemy i wykorzystujemy numer telefonu komórkowego).

Każdej osobie przysługują pewne prawa w związku z przetwarzaniem jej danych osobowych, przy czym katalog tych praw jest różny w zależności od podstawy prawnej przetwarzania. Trudno bowiem byłoby sobie wyobrazić, że przychylimy się do wniosku dłużnika, którego dane wykorzystujemy w celu odzyskania naszej wierzytelności

i który domaga się ich usunięcia (tzw. „bycia zapomnianym”). Prowadziłoby to do absurdu. Dlatego trzeba zauważyć, że przy zbieraniu danych każdorazowo informujemy naszych klientów o celu ich przetwarzania, podstawie prawnej oraz prawach, jakie im przysługują. Ten obowiązek wynika wprost z RODO.

Urząd i RODO

Urząd Miasta Krakowa przykładą dużą wagę do ochrony danych osobowych. Przecież opracowywanie danych jest w istocie naszą podstawową działalnością, bez której nie można by świadczyć usług publicznych. Dlatego też prezydent Jacek Majchrowski podjął dziesięć lat temu decyzję o wdrożeniu Systemu Zarządzania Bezpieczeństwem Informacji i certyfikowaniu według wymagań normy międzynarodowej ISO 27001. Od siedmiu lat UMK legitymuje się stosownym certyfikatem. Oczywiście rzeczywistość niesie ze sobą czasami sytuacje kryzysowe, lecz każdorazowa, szybka reakcja pozwala wyeliminować bądź znacznie ograniczyć ryzyko naruszenia dóbr osób, których dane gromadzimy.

W tym miejscu warto przypomnieć jednak o rzeczy podstawowej – o zdrowym rozsądku. Imię i nazwisko nas identyfikują, trudno więc, abyśmy zawsze i wszędzie byli tylko „numerami w bazie”. To nie oficjalne rejestry zdradzają o nas najwięcej. Uważajmy więc i nie udostępniamy informacji o sobie przypadkowym podmiotom, zwłaszcza w internecie. Pamiętajmy przy tym, że RODO ma służyć nam, nie patrzmy zatem na to rozporządzenie jak na kaganiec, lecz jak na gwaranta naszych praw.

 Kraków

Obwarzanek z różami z kielbasy piaszczańskiej

Europejska
Stolica Kultury
Gastronomicznej
Kraków 2019

- 2 szt. obwarzanków
- 50 g masła
- 50 g sera naturalnego śmietankowego
- 1 pęczek rzodkiewek
- 1 szt. ogórek świeży
- 5 jajek
- 1 sałata rzymska
- 1 paczka ciasta francuskiego
- 150 g kielbasy piaszczańskiej w plastrach
- 2 czerwone cebule
- 30 ml majonezu
- 30 ml jogurtu naturalnego
- 1 pęczek koperku
- 40 g kielków lucerny
- 40 g kielków buraka
- 20 g sezamu
- 1 op. rukoli
- 30 ml octu
- pieprz
- sól

Przekrajamy obwarzanek na dwie części, smarujemy serkiem. Na spód kładziemy rukolę. Kielbasę kroimy w plasterki, zawijamy z ciastem francuskim, tworząc różyczki. Wkładamy na 10 min do piekarnika w 180 °C. Przygotowujemy jajko w koszulce, kładziemy w środku obwarzanka, na sałacie. Następnie na posmarowany obwarzanek nakładamy plasterki ogórka, rzodkiewkę, cebulę, na końcu upieczone różyczki. Polewamy całość sosem z jogurtu i majonezu. Dekorujemy kielkami i koperkiem. Drugą część obwarzanka smarujemy masłem i przykrywamy nią przygotowany spód.

www.kulinarny.krakow.pl

AUTOR: Helena Kaim

Lato w Muzeum AK

W lipcu oraz sierpniu tego roku Muzeum Armii Krajowej im. gen. Emila Fieldorfa „Nila” w Krakowie zaprasza na letnie warsztaty edukacyjne „Na historycznym szlaku. Dzieje konspiracji” dla uczniów, którzy ukończyli ósmy rok życia. Dzięki dofinansowaniu uzyskanemu z Narodowego Centrum Kultury w ramach programu „Kultura – Interwencje 2019” koszt wzięcia udziału w zajęciach wynosi jedynie 2 zł za dzień od uczestnika, tj. 10 zł za pełny, pięciodniowy turnus.

Letnie warsztaty edukacyjne odbędą się w terminach: turnus I: 1–5 lipca, turnus II: 8–12 lipca, turnus III: 5–9 sierpnia, turnus IV: 12–14 sierpnia (skrócony).

Zajęcia zaplanowano w godz. 8.30–15.30. Każdy turnus może liczyć maksymalnie 25 osób. Obowiązuje kolejność zgłoszeń.

Szczegółowe informacje oraz program można znaleźć na stronach: www.muzeum-ak.pl oraz www.muzeumaktywne.pl (AC)

fot. archiwum Muzeum AK

Wakacyjne warsztaty w „Norwidzie”

Ośrodek Kultury im. C.K. Norwida w Krakowie na os. Górali 5 zaprasza dzieci w wieku od 7 do 11 lat na letnie warsztaty, dzięki którym wakacje staną się bardziej kolorowe. Nowi znajomi, nowe przeżycia, ale wciąż ta sama świetna atmosfera i doświadczona kadra prowadzących – z taką (dobrą!) energią rozpocznie się sezon wakacyjny w „Norwidzie”.

W planach jest m.in. spacer z ekologiem po łąkach Nowohuckich, wizyta w Szkole Aspirantów Państwowej Straży Pożarnej w Krakowie, odkrywanie tajemnic nowohuckiego Teatru Ludowego, a także gry i zabawy pod kopcem Wandy. Program dopełnią zajęcia oraz zabawy sportowe (w tym pilates) i kreatywno-plastyczne. Dyskusyjny Klub Filmowy w Kinie Studyjnym „Sfinks” przygotowuje dla dzieci warsztaty filmowe. Także kwitnący przy ARTzonie Ośrodka Kultury im. C.K. Norwida ogród został już przygotowany na sezon letni. – Nowe nasadzenia kwiatów i zieleni będą cieszyły oczy podczas pikniku, który chcemy przygotować wspólnie z uczestnikami zajęć – zapowiadają organizatorzy. Otwarta w 2018 r., działająca przy Ośrodku Galeria Huta Sztuki ma w planach zabrać dzieci w podróż po świecie wielkich artystów.

Warsztaty wakacyjne odbywać się będą w godz. 9.00–15.00 we wszystkich trzech placówkach Ośrodka: w ostatnim tygodniu czerwca w placówce głównej na os. Górali 5, w pierwszym tygodniu lipca w Klubie Kuźnia na os. Złotego Wieku 14 oraz w drugim tygodniu lipca w ARTzonie na os. Górali 4. Opłata wynosi 15 zł za wszystkie warsztaty w danym dniu, a można zapisywać się także na pojedyncze zajęcia, których koszt wynosi 7 zł. Liczba miejsc jest ograniczona. Informacje i zapisy pod numerem tel. 12 644-27-65. (AW)

Rusza projekt „18. znaczy Nowa Huta”!

Wyjźdź na pole, wsiądź w tramwaj i przyjeźdź do Nowej Huty! Opisz to, co zobaczysz i usłyszysz. Zwróć uwagę na to niejednorodne, pełne symboli miejsce, a potem weź udział w otwartym naborze tekstów reporterskich, który potrwa do 21 lipca.

„18. znaczy Nowa Huta” to projekt, którego celem jest zbadanie i opisanie życia mieszkańców 18. dzielnicy Krakowa. Jury dokona wyboru dziesięciu najlepszych tekstów, które znajdą się następnie w publikacji „18. znaczy Nowa Huta”. Swoją premierę będzie miała w październiku, podczas 11. Festiwalu Conrada.

Teksty reporterskie powinny mieć maksymalnie 20 tys. znaków (ze spacjami). Jedyнным warunkiem co do tematyki reportażu jest jego wyraźny związek z Nową Hutą. Zgłoszenia należy wysyłać na adres: pisz@miastoliteratury.pl. Regulamin naboru i więcej informacji: miastoliteratury.pl. (TR)

fot. archiwum prywatne

NH kwadrat

Warto wybrać Nową Hutę

Zabiła mnie” kiedyś jedna z nowohuckich aktywistek (zmilczę która, zainteresowani się domyślą), perorując: – Nie opowiadajmy o tym, że Huta jest fajna, że tu mamy tak zielono i że wygodnie się mieszka, bo przyjdą i nam mieszkania wykupią. Mówmy, że jest... brzydko (tu posłużyła się wulgaryzmem, więc lekko wypowiedź zmodyfikowałem).

No więc: ja się z nią fundamentalnie nie zgadzam. Raz, że nie obawiam się tych, którzy mieliby przyjechać i Hutę wykupić. Dwa, że dzielnica bardzo potrzebuje pozytywnych świadectw. Bo stereotypy w jej przypadku wyjątkowo mocno się trzymają.

Na przykład ten, że w Hucie jest niebezpiecznie. Można cytować policyjne statystyki udowadniające, że o wiele łatwiej „dostać w tę” na Rynku Głównym i Kazimierzu, a krakowianie i tak będą wiedzieć swoje. Dziennikarze zaś, pisząc o przestępstwach popełnionych w jednej z pięciu nowohuckich dzielnic, bardzo chętnie wrzucają do tytułu Nową Hutę. Niby nie kłamią, tyle że pisząc o innych częściach miasta, zazwyczaj posługują się nazwami ulic lub osiedli...

Albo że Huta to jedno wielkie, ponure blokowisko. A to najbardziej zielona z zabudowanych części Krakowa – co krok park albo skwer, do tego zalew, Planty Bieńczyckie i Nowohuckie, Łąki Nowohuckie. I drzewa rosnące pomiędzy blokami. Kiedy przeprowadzałem się z rodzicami i siostrą na os. Kombatantów, była to jeszcze tusa wyspa bloków otoczona ulicami. Dziś 35-letnie kasztanowce zasłaniają budynki (oczywiście, jeśli stanie się odpowiednio blisko, bo bloki na tym osiedlu mają po 10 pięter).

Z mitem o wielkiej odległości dzielnicy od centrum Krakowa już się tu kiedyś rozprawiłem.

Każdy, kto choć chwilę w Hucie pomieszkał, wie, że żyje się w niej wygodniej niż w innych częściach miasta. I to nie tylko w Dzielnicy XVIII, gdzie wiadomo: jednostki sąsiedzkie, co krok przedszkole, szkoła, dom kultury, sklepy, tereny zielone, ale też na później wybudowanych osiedlach. W Hucie mieszka się wygodnie, jest dobrze skomunikowana z innymi częściami Krakowa, przyjazna dla rodzin z dziećmi.

Ma też oczywiście wady, ale zalet jest zdecydowanie więcej.

Nie przez przypadek o tym piszę. Najstarsza część Nowej Huty czeka na nowych mieszkańców i – wbrew obawom cytowanej aktywistki – bardzo ich potrzebuje. Zagubiło się gdzieś jedno pokolenie – wyjechali do szkół albo szukając innych niż kombinat miejsc pracy. Dziś na miejsce odchodzących junaków przychodzi pokolenie ich wnuków lub prawnuków. To oni nadadzą dzielnicy nowy kierunek i dynamikę. To od nich zależy, w jakich nastrojach będziemy za 30 lat świętować 100-lecie Nowej Huty.

Dlatego tak ważne jest przekonanie ich, że warto wybrać Nową Hutę.

Ryszard Kozik, z urodzenia, zamieszkania i miejsca pracy nowohucianin, były dziennikarz „Gazety Wyborczej”, pracownik Muzeum Krakowa

Każdy, kto choć chwilę w Hucie pomieszkał, wie, że żyje się w niej wygodniej niż w innych częściach miasta. I to nie tylko w Dzielnicy XVIII, gdzie wiadomo: jednostki sąsiedzkie, co krok przedszkole, szkoła, dom kultury, sklepy, tereny zielone, ale też na później wybudowanych osiedlach. W Hucie mieszka się wygodnie, jest dobrze skomunikowana z innymi częściami Krakowa, przyjazna dla rodzin z dziećmi.

BEZPIECZNY KRAKÓW

Zaktualizowany Program poprawy bezpieczeństwa dla Miasta Krakowa na lata 2018–2020 pn. „Bezpieczny Kraków” jest kontynuacją programu uchwalonego w 1999 r. pod tą samą nazwą. Jego zadaniem jest utrzymanie wypracowanego przez lata poziomu bezpieczeństwa i porządku publicznego, a także sprostanie wyzwaniom, które pojawiają się wraz z rozwojem społeczeństwa, infrastruktury oraz technologii, w tym nowym rodzajom zagrożeń i przestępstw.

Program „Bezpieczny Kraków” stawia na innowacyjne rozwiązania technologiczne (np. rozwój elektronicznej mapy zagrożeń) i nowoczesne podejście do zagadnień związanych z poprawą bezpieczeństwa w mieście (np. CPTED – zapobieganie przestępczości przez kształtowanie przestrzeni). Założenia uaktualnionego Programu zdefiniowano na podstawie diagnozy zagrożeń w mieście, a w toku prac nad aktualizacją przeanalizowa-

no dziesiątki podobnych dokumentów z całej Polski – wszystko po to, aby założenia nowego Programu, poprzez swoją elastyczność i wszechstronność, wyszły naprzeciw potrzebom jego adresatów.

Informacje o szczegółach programu „Bezpieczny Kraków”, projektach, ogłaszanych konkursach można znaleźć na stronie: www.bezpieczny.krakow.pl. (red)

 Kraków

BEZPIECZNY
KRAKÓW

PROGRAM POPRAWY BEZPIECZEŃSTWA
DLA MIASTA KRAKOWA NA LATA 2018-2020

DOWIEDZ SIĘ WIĘCEJ

www.bezpieczny.krakow.pl

fb.com/bezpiecznykrakow

RATUJ

Reagowanie w sytuacji zagrożenia

BEZPIECZNA SZKOŁA

Ograniczenie agresji i przemocy w szkołach

BEZPIECZNY RUCH DROGOWY

Zmniejszenie liczby ofiar wypadków

BEZPIECZNA PRZESTRZEŃ

Stworzenie bezpiecznych przestrzeni w Krakowie

DIAGNOZA

Kompleksowy system diagnozy bezpieczeństwa

Co zrobić, by zwiększyć bezpieczeństwo przestrzenne krakowian? / fot. Bogusław Świerzowski

Z mieszkańcami o bezpiecznej przestrzeni

Jak walczyć z przestępczością za pomocą odpowiednio zaprojektowanej i ukształtowanej przestrzeni? Co zrobić, by poprawić jakość życia w mieście właśnie poprzez zwiększanie bezpieczeństwa przestrzennego? Nad strategią miasta w tym zakresie pracują eksperci z dziedziny „Bezpieczna Przestrzeń”, będącej częścią programu pn. „Bezpieczny Kraków”.

Jakub Mączka*

Strategia CPTED (z ang. Crime Prevention Through Environmental Design) zakłada, że dobre zaprojektowanie i efektywne korzystanie ze środowiska zabudowanego może prowadzić do zmniejszenia strachu przed przestępczością oraz rzadszego jej występowania, a w rezultacie do poprawy jakości życia mieszkańców. Nieodpowiednie zaprojektowanie budynków i ich sąsiedztwa może stwarzać okazję do popełniania przestępstw. Myśląc o projekcie przestrzeni, nie wystarczy zatem uzgodnić swoich pomysłów z przepisami budowlanymi czy też tymi dotyczącymi zieleni i krajobrazu. Trzeba wziąć pod uwagę także to, czy na otaczających inwestycję obszarach zielonych można utworzyć przestrzenie umożliwiające budowanie więzi społecznych, np. miniparki.

Działaniom podejmowanym w ramach „Bezpiecznej Przestrzeni” przypisano cztery cele operacyjne. Pierwszym jest organizacja pracy lidera, ekspertów i specjalistów, którzy mają pomóc we wdrożeniu strategii. Drugi to stworzenie systemu edukacji, służącego informowaniu o zagadnieniu bezpiecznych przestrzeni. W osiągnięciu tego celu pomóc ma współpraca z osobami, grupami i organizacjami, na które program ma wpływać. Jako trzeci cel operacyjny organizatorzy programu postawili sobie stworzenie i organizację systemu wsparcia przedsięwzięć i inicjatyw lokalnych, ponieważ CPTED najlepiej i najskuteczniej działa, gdy inicjatywy wychodzą od mieszkańców i ich wspólnot. Konieczne jest też powołanie odpowiednich podmiotów wspierających wszelkie zamierzenia związane z przekształcaniem przestrzeni oraz przygotowanie narzędzi ku temu służących. Ostatni, czwarty cel operacyjny wiąże się z projektem „Latarnia Przestrzeni”. Zdefiniowano go jako przetestowanie opracowanych wcześniej rozwiązań i wykorzystanie ich do transformacji wybranej przestrzeni w Krakowie.

W ramach programu „Bezpieczna przestrzeń” opracowany został już „Przybornik bezpiecznej przestrzeni”. Na blisko 100 stronach eksperci z Politechniki Krakowskiej przystępnym językiem tłumaczą, jakie są założenia szeroko rozumianych bezpiecznych przestrzeni i jak powinno tworzyć się przestrzenie dla wspólnoty w ramach osiedli mieszkaniowych. Znaleźć w nim można także przegląd potencjalnie niebezpiecznych miejsc na osiedlach, jak również propozycje bezpiecznych rozwiązań. Z pomocą „Przybornika” można spróbować ocenić, na ile przestrzeń na osiedlu lub w szkole jest bezpieczna.

Na rok 2019 zaplanowano jeszcze przeprowadzenie audytów bezpieczeństwa w wybranych krakowskich szkołach. Uruchomione zostaną również działania informacyjne i szkoleniowe, a także rozpoczną się przygotowania do wdrożenia projektu „Latarnia Przestrzeni”.

* lider ds. dziedziny „Bezpieczna Przestrzeń” w programie „Bezpieczny Kraków”

Na seminariach o bezpiecznej szkole

Co dziś jest największym problemem w szkole? Jakie zagrożenia czekają na ucznia? Czy każdy problem musi rozwiązywać pedagog, czy może być to mediator? Na te i inne pytania starali się odpowiedzieć uczestnicy seminariów „Ograniczenie agresji i przemocy w szkole” organizowanych w ramach programu „Bezpieczny Kraków”.

Małgorzata Niewodowska*

Na przełomie lat 2018 i 2019 nauczyciele, dyrektorzy szkół oraz przedstawiciele służb (policja, straż miejska i MOPS) podczas sześciu dni wykładów i warsztatów wspólnie definiowali nowe zagrożenia w szkole i zastanawiali się, jak sobie z nimi radzić. Warsztaty odbywały się pod okiem autorki niniejszego tekstu – lidera dziedziny „Bezpieczna Szkoła”, oraz Radostawa Świergosza z Instytutu Nauki Lektikon.

Pierwsze seminarium dotyczyło nowych form agresji i przemocy wśród dzieci i młodzieży. W toku wykładów psycholog Ewa Pochorecka wyjaśniła, jakie są źródła zachowań ryzykownych u człowieka. Następnie seminarzyści pod wodzą Renaty Marcińskiej z pracowni leczenia uzależnień analizowali nowe zagrożenia dzieci i młodzieży w XXI w., by na koniec razem z dr hab. Barbarą Stańdo-Kawecką z Zakładu Prawa Karnego Wykonawczego UJ poruszyć prawne aspekty postępowania w sprawach nieletnich.

W grudniu 2018 r. tematem seminariów było znaczenie infrastruktury materialnej szkoły i jej otoczenia dla bezpieczeństwa dzieci i młodzieży. Jakub Mączka, lider „Bezpiecznej Przestrzeni”, mówił o infrastrukturze szkolnej i audycie miejsc niebezpiecznych. Dowodził, że podniesienie poczucia bezpieczeństwa w szkole nie wymaga wielkich nakładów, czasami wystarczy tylko zmiana oświetlenia lub przearanżowanie przestrzeni. O roli mediacji i mediacji rówieśniczej jako narzędziach pomocniczych w rozwiązywaniu konfliktów mówiła Anna Wojcieszczak z programu „Bezpieczny Kraków”, a dr Iwona Sikorska z Instytutu Psychologii Stosowanej UJ wyjaśniła, czym jest „bullying” (czyli nękanie przez tzw. łobuza – przyp. red.) jako przejaw ryzykownego zachowania w szkole.

Tematem ostatniego seminarium, w lutym 2019 r., był wpływ współpracy międzyinstytucjonalnej i planowania w szkole na ograniczenie agresji i przemocy

w placówkach oświatowych. Prelekcję o uzależnieniach behawioralnych dzieci wygłosiła dr Joanna Boroń-Zyss – specjalista psychiatrii dzieci i młodzieży. Omówiła dokładnie etapy uzależniania, a także wyróżniła i scharakteryzowała m.in. uzależnienie od internetu, od związków wirtualnych, od gier komputerowych, od cyberseksu czy zakupów. Stanisław Bobula odpowiedział na pytanie, czym różni się wychowanie

i profilaktyka. Ostatnim prelegentem był dr hab. Roman Dorczak, kierownik Zakładu Rozwoju Społecznego Instytutu Spraw Publicznych UJ, który mówił o organizacji współpracy międzyinstytucjonalnej w ramach programu „Bezpieczna Szkoła”.

Seminaria to dopiero początek „Bezpiecznej Szkoły”. Kolejnym krokiem będą działania nakierowane na poprawę bezpieczeństwa w szkołach, które przeszły cykl seminarijny. Odbędą się spotkania szkoleniowe z radami pedagogicznymi, zebrania dla rodziców i zajęcia lekcyjne dla dzieci z klas V–VIII. W planach jest również konferencja na temat uzależnień behawioralnych.

* lider ds. dziedziny „Bezpieczna Szkoła” w ramach Programu „Bezpieczny Kraków”

Uczestnicy seminariów starali się odpowiedzieć na pytania dotyczące przemocy w szkole / Fot. Bogusław Świerkowski

Artur Kliszczuk*

W ubiegłym roku w wypadkach drogowych w Krakowie zginęły 23 osoby, z czego 18 to piesi. Ponad połowę z nich stanowiły osoby powyżej 60. roku życia. Bezpieczeństwo niechronionych uczestników ruchu drogowego to nie tylko zadanie podmiotów odpowiedzialnych za infrastrukturę drogową oraz nadzór nad ruchem drogowym, ale także miasta, które w ramach programu „Bezpieczny Kraków” podejmuje działania w zakresie „Bezpiecznego Ruchu Drogowego”.

Wtargnięcie przed nadjeżdżające auto to jedna z głównych przyczyn wypadków / fot. Bogusław Świerzowski

W trosce o niechronionych uczestników ruchu drogowego

Dane statystyczne pokazują wyraźnie – brak bezpieczeństwa niechronionych uczestników ruchu jest na naszych drogach wciąż sporym problemem. Wypadki z ich udziałem pociągają za sobą poważne skutki, tak więc zmniejszenie liczby zdarzeń powinno być jednoznaczne z ograniczeniem liczby ofiar. Niechronieni uczestnicy ruchu najczęściej uczestniczą w wypadkach na przejściach i na skrzyżowaniach, a by zwiększyć bezpieczeństwo w tych miejscach, należy poprawić widoczność i oznakowanie (szczególnie przejść dla pieszych) oraz uspokoić ruch pojazdów. Istotne znaczenie dla poprawy bezpieczeństwa miałyby również zmniejszenie prędkości nadjeżdżających samochodów.

Jak można zapewnić bezpieczeństwo niechronionym uczestnikom ruchu drogowego? Na to pytanie istnieje co najmniej kilka odpowiedzi. Tam, gdzie jest to możliwe, ruch pieszych, ruch rowerzystów i ruch pojazdów oddziela się od siebie np. za pomocą ścieżek rowerowych czy wyznaczenia pasów dla pieszych. Niestety w wielu przypadkach ruch pieszych i rowerzystów odbywa się wspólnie z ruchem pojazdów, np. podczas przechodzenia przez jezdnię, i w takich sytuacjach bezpieczeństwo pieszego zależy w dużej mierze od jego odpowiedniego zachowania w danej sytuacji drogowej.

Program „Bezpieczny Kraków” powstał po to, by wesprzeć wdrożone już praktyki i schematy działania instytucji publicznych.

Komponent tego programu, „Bezpieczny Ruch Drogowy” nie wchodzi w kompetencje żadnego z podmiotów odpowiedzialnych za infrastrukturę drogową oraz nadzór nad ruchem drogowym. Ma jedynie je uzupełnić poprzez m.in. stworzenie Centrum Monitoringu Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego (komórka umiejscowiona w strukturze Wydziału Inżyniera Miejskiego), uświadamianie i informowanie społeczeństwa – również w sposób niekonwencjonalny i nowatorski – o niepożądanych zachowaniach związanych z niechronionymi uczestnikami ruchu, przeprowadzenie działań edukacyjnych na rzecz poprawy sytuacji na drogach.

Nadrzędnym celem działań Miasta jest podniesienie poziomu świadomości społeczeństwa, a w szczególności seniorów w zakresie bezpiecznych zachowań w ruchu drogowym. Poprzez odpowiednie działania prewencyjne musimy uzmysłowić pieszym i rowerzystom, że zasada ograniczonego zaufania dotyczy również ich, a jadący pojazd nie jest w stanie zatrzymać się nagle, w miejscu. Ma to duże znaczenie, bowiem wtargnięcie przed nadjeżdżające auto to jedna z głównych przyczyn wypadków.

Tam, gdzie jest to możliwe, ruch pieszych, ruch rowerzystów i ruch pojazdów oddziela się od siebie.

* lider ds. dziedziny „Bezpieczny Ruch Drogowy” w Programie „Bezpieczny Kraków”

Kraków – miasto prawdziwe

O krakowskich wątkach, tematach i bohaterach z Krzysztofem Zanussim w 80. rocznicę jego urodzin rozmawia Dariusz Domański, inicjator krakowskich jubileuszów reżysera.

fot. archiwum prywatne

Krzysztof Zanussi

(na zdjęciu z autorem wywiadu)
polski reżyser filmowy i telewizyjny, scenarzysta i producent. Urodził się 17 czerwca 1939 r. w Warszawie. Jest wszechstronnie wykształcony – zanim zrobił dyplom na Wydziale Reżyserii w PWSFTViT w Łodzi (1966), ukończył fizykę na UW (1959) i filozofię na UJ (1962); jeden z najbardziej znanych i najczęściej nagradzanych twórców polskich za granicą, zdobywcą Złotego Lwa w Wenecji (1984)

Dla każdego Polaka Kraków jest takim miejscem odniesień. Niewiele mamy miast w Polsce, które kształtują naszą rzeczywistość, a Kraków przez swoją ciągłość historyczną i przywiązanie do tradycji odgrywa bardzo ważną rolę.

Nasza znajomość zaczęła się 30 lat temu właśnie w Krakowie...

Krzysztof Zanussi: Panie Darku, zostawmy liczby (uśmiech).

Pamiętam rozmowę z Tadeuszem Kudlińskim, cenionym krakowskim publicystą, który o filmie „Z dalekiego kraju” powiedział: „to był ważny w tym okresie obraz Zanussiego, tak dla Polski, jak i dla świata”...

KZ: To jeden z nielicznych filmów, który przygotowałem na zamówienie. Robiłem go trochę wbrew sobie, bo nie wiem, czy sam wybrałbym ten temat. Napięcie i stres w pracy były duże, mieliśmy ekipę pełną różnych „wtyczek”. Obserwowano, co robimy. Polska się trzęsała, władza się zmieniała, robiliśmy wiele rzeczy potajemnie. Film powstawał na tle iskrzącej rzeczywistości: komunistycznej władzy, która słabła, Solidarności, która rosła, i katastrofy, która widoczna była na horyzoncie, bo niebawem rozpoczął się stan wojenny. Powstały o tym filmie aż trzy książki. Pracowałem w Krakowie, a plenery w Krakowie są zawsze piękne, tak jak samo miasto.

A jak dziś wpisuje się Pan w pejzaż Krakowa?

KZ: Dla każdego Polaka Kraków jest takim miejscem odniesień. Niewiele mamy miast w Polsce, które kształtują naszą rzeczywistość, a Kraków przez swoją ciągłość historyczną i przywiązanie do tradycji odgrywa bardzo ważną rolę. Mamy więc też prawo, by dużo od Krakowa wymagać, bo w jego historii więcej się zachowało niż w innych miastach.

Pana pierwsza wizyta pod Wawelem?

KZ: W Krakowie zastało mnie wejście armii sowieckiej, była zima 1944 r., miałem pięć lat. Jechaliśmy z ojcem z dworca i pamiętam, jak powiedział do mnie na peronie, że pojedziemy dorożką zaprzęzoną w dwa konie. Przejeżdżaliśmy przez Rynek, koło kościoła Mariackiego, Sukiennic, a ja patrzyłem na te końskie zady (uśmiech).

Wspomniał Pan w jednym z wywiadów, że jako licealista widział spektakl Teatru Ludowego w Nowej Hucie „Myszy i ludzie”...

KZ: Teatr Skuszanki i Krasowskiego był miejscem, do którego wszyscy się odnosiliśmy, ciekawił mnie bardziej niż Teatr Słowackiego czy Stary Teatr. Chodziłem tam z wielką przyjemnością.

Blisko 60 lat temu powstał film „Cement i słowa” – o Nowej Hucie. Skąd pomysł, aby wystąpił w nim Wojciech Plewiński?

KZ: Wojciecha znałem, był już wtedy wspaniałym artystą fotografikiem, miał bardzo wyrazisty wygląd i wydawało mi się, że z taką twarzą powinien zostać aktorem. Produkcja była amatorska, powstała w Nowohuckim Klubie Filmowym. Próbowaliśmy zrobić film psychologiczny, zresztą bez większego sukcesu – pamiętam, że nie mogliśmy nagrać dźwięku razem z obrazem, choć nawet mimo to mile tę pracę wspominam. Żałuję tylko, że nie udało się Wojtkę potem zaangażować do innego mojego filmu.

Jedną ze swoich pierwszych prac dokumentalnych poświęcił Pan Krzysztofowi Pendereckiemu – artyście silnie związanemu z Krakowem.

KZ: Zdjęcia odbywały się w Krakowie, ja zawsze w nim czuję ten kolor krakowski, choć jest obywatelem świata.

A czy Krzysztof Zanussi ma marzenia związane z Krakowem?

KZ: Scenariusz filmu o Jadwidze Andegaweńskiej związany jest w całości z Krakowem. Mam nadzieję, że ten temat jeszcze powróci, bo każda okazja do spotkania z Krakowem jest pewną radością. Poza wszystkim to miasto prawdziwe!

Noc Tańca

16 czerwca odbędzie się w Krakowie druga edycja Nocy Tańca. Wydarzenie to na stałe wpisało się już w projekt Krakowskich Nocy, który od lat cieszy się dużym zainteresowaniem mieszkańców Krakowa.

Noc Tańca jest znakomitą okazją do przybliżenia sztuki tańca szerokiemu gronu odbiorców, poprzez prezentację jego różnych stylów i gatunków. W programie Nocy znajdują się spektakle i pokazy taneczne, autorskie prezentacje, pokazy sztuki tanecznej, warsztaty tańca oraz eksperymenty.

Pokazy i spektakle taneczne będą prezentowane zarówno w wybranych salach widowiskowych, jak i w plenerze. Cztery sceny plenerowe (Mały Rynek, Rynek Podgórski, Dworek Białoprądnicki, Nowohuckie Centrum Kultury) z bogatą ofertą programową (tańce tradycyjne, dworskie, klasyczne, nowoczesne, balet) zamieniają Kraków w prawdziwe miasto tańca.

Wstęp na wszystkie wydarzenia jest bezpłatny, na niektóre obowiązują wcześniejsze zapisy. Szczegółowy program na stronie: www.krakowskienoce.pl.

Zgłoś kandydata do Nagrody Miasta Krakowa 2019

fot. Bogusław Świerzowski

Prezydent Krakowa Jacek Majchrowski ogłasza konkurs na „Nagrody Miasta Krakowa – 2019”. Laureaci zostaną uhonorowani za konkretne dokonania lub całokształt w kategoriach: kultura i sztuka, nauka i technika, sport oraz prace dyplomowe. Zgłoszenia są przyjmowane do 1 lipca.

W konkursie preferowane są dokonania mające pośredni lub bezpośredni związek z Krakowem poprzez osobę kandydata, miejsce powstania pracy oraz tematykę. W przypadku prac dyplomowych nagrody są przyznawane za prace powstałe w Krakowie, dotyczące Krakowa, obronione w 2018 r.

Formularze wniosków o nagrody można pobrać w Kancelarii Magistratu przy pl. Wszystkich Świętych 3-4 lub z Biuletynu Informacji Publicznej Miasta Krakowa bip.krakow.pl.

Wnioski wyłącznie na urzędowych formularzach wraz z kompletem dokumentów należy składać w Kancelarii Magistratu do 1 lipca (decyduje data złożenia wniosku). W przypadku prac dyplomowych wymagany jest egzemplarz pracy wraz z krótkim streszczeniem (maksymalnie 1 strona formatu A4).

Osoby fizyczne nie mogą wnioskować o przyznanie nagród. Wnioskujący nie może zgłosić własnej kandydatury do nagrody. Szczegółowe informacje o konkursie udziela się w Wydziale Kultury i Dziedzictwa Narodowego, tel. 12 616-19-20 oraz w Biuletynie Informacji Publicznej.

Kandydatów do nagród zgłaszają związki i środowiska twórcze, instytucje artystyczne, kulturalne, wydawnicze, szkoły wyższe, instytuty naukowo-badawcze, towarzystwa naukowe oraz inne organizacje. Powoływana corocznie przez prezydenta Krakowa komisja, złożona w większości z profesorów krakowskich wyższych uczelni, po wnikliwej analizie wniosków przedstawia propozycje prezydentowi, który przyznaje nagrody. (GK)

Muzyczny konkurs!

Czerwiec jest miesiącem, w którym w Krakowie nie sposób się nudzić. 21 czerwca w TAURON Arenie Kraków dla krakowian zaśpiewa Rod Stewart, natomiast dzień później na scenie zaprezentuje się zespół MUSE.

Dla naszych czytelników mamy podwójne zaproszenia na oba koncerty. Aby je zdobyć, należy odpowiedzieć na dwa pytania: 1. Jaką nazwę nosi album Roda Stewarta, który jest promowany podczas trasy koncertowej w 2019 r.? 2. Jaki zespół wystąpi w roli supportu dla MUSE w Krakowie? Zwycięzców wylosujemy spośród autorów poprawnych odpowiedzi.

Odpowiedzi prosimy wysłać do 17 czerwca na adres: redakcja@um.krakow.pl. W tytule należy wpisać, na który z koncertów chcieliby Państwo otrzymać bilety. Ze zwycięzcami konkursu skontaktujemy się indywidualnie 18 czerwca. (red.)

Marian Opania w monodramie „Moskwa-Pietuszki” / fot. Bartek Warzecha

Karolina Magiera

Pod koniec lipca czeka nas wyjątkowe wydarzenie na kulturalnej mapie Krakowa, a to za sprawą gwiazd polskiej sceny teatralnej, które przybędą na X Krakowskie Miniatury Teatralne!

X Krakowskie Miniatury Teatralne

W tym roku uczestniczyć będziemy w dziesiątej, jubileuszowej, edycji festiwalu. Z biegiem lat wydarzenie zmieniło i rozszerzyło swoją formułę – tytułowe „miniatury” z powodzeniem występują teraz w programie festiwalu razem z wielkoobsadowymi spektaklami. Wszystkie jednak niezmiennie realizowane są przez mistrzów gatunku, angażują najlepszych aktorów polskiej sceny teatralnej i wystawiane są na krakowskich scenach premierowo. Z okazji jubileuszu festiwalu, a także obchodów 40-lecia partnerstwa Krakowa i Norymbergi, po raz pierwszy w repertuarze zagraniczny spektakl familijny pt. „Karnawał zwierząt”. Również po raz pierwszy będzie aż tak intensywnie – w ciągu dziesięciu festiwalowych dni zaprezentujemy aż osiem wyjątkowych spektakli!

Festiwal zainauguruje komedia „Dzieła wszystkie Szekspira (w nieco skróconej wersji)”. Ta żartobliwa sztuka przedstawi widzom wszystkie dzieła Szekspira w ciągu jednego wieczoru. Będą cytaty z najślawniejszych dramatów i żarty ze stereotypowej znajomości dzieł słynnego twórcy.

Śmiech, ale także zadumę i refleksję wzbudzi na pewno „Kandydat” z udziałem Piotra Cyrwusa i Grażyny Wolszczak. Błyskotliwy komediodramat opowiada historię kandydata na urząd prezydenta oraz jego trenerki.

Mniej dowcipny jest monodram pt. „Oriana Fallaci. Chwila, w której umarłam” w wykonaniu Ewy Błaszczuk. Aktorka

Festiwal zainauguruje komedia „Dzieła wszystkie Szekspira (w nieco skróconej wersji)”. Ta żartobliwa sztuka przedstawi widzom wszystkie dzieła Szekspira w ciągu jednego wieczoru.

wciela się w nim w postać jednej z najbardziej znanych dziennikarek XX w. i korespondentki wojennej, która tłumaczyła zawsze, że pisze o wojnie, bo odstania w ludziach piękno i brzydotę. Drugi repertuarowy monodram – „Moskwa-Pietuszki” – to poetycka podróż w głąb siebie. Jej stacje to kolejne opróżniane butelki, ale nie jest to tylko pijackie wspomnienie, ale również pełna humoru, ironii i goryczy opowieść o życiu. W głównej roli zobaczymy tutaj mistrzowskiego Mariana Opanię.

Zupełnie inny charakter ma bohater spektaklu „Kobieta na zamówienie”. To nudny statystyk, który marzy o partnerce na całe życie. Zabawna komedia z Jackiem Kawalcem, Beatą Zarembianką i Dariuszem Niebudkiem pokazuje, że życie jest przewrotne i czasem nawet najpiękniejsze marzenia mogą przewrócić je do góry nogami!

Kolejna komedia – „Raj dla opornych” – to historia Karola i Barbary (w tych rolach Mirosław Baka i Dorota Kolak), czyli bohaterów „Seksu dla opornych kilka lat później”. Reżyserem spektaklu jest Krystyna Janda, a za teksty piosenek odpowiada Jacek Cygan.

Finał Miniatur będzie naprawdę widowiskowy, a to za sprawą spektakularnego musicalu „Nowy Jork. Prohibicja”. W towarzystwie zespołu muzycznego, w opowieści o narodzinach nowoczesnego świata i historii ogromnej metropolii lat 20. zobaczymy Katarzynę Zielińską, Kacpra Kuszewskiego, Łukasza Przybylskiego i Ewę Konstancję Bułhak. Będzie to muzyczna opowieść o mieście, którym rządzi jazz, mafia i prohibicja.

X Krakowskie Miniatury Teatralne to przegląd różnorodnych sztuk na najlepszych scenach w Krakowie. Organizatorem KMT jest Krakowskie Forum Kultury – Instytucja Kultury Miasta Krakowa. Spektakle obejrzyć można od 20 do 30 lipca 2019 r. w Krakowskim Teatrze Variété, Nowohuckim Centrum Kultury oraz w Teatrze Groteska. Bilety dostępne są na stronie krakowskieforum.pl (zakładka: Krakowskie Miniatury Teatralne) oraz w Krakowskim Forum Kultury przy ul. Mikołajskiej 2 w Krakowie.

Szczegółowe informacje i program można znaleźć na stronie: krakowskieforum.pl w zakładce: Krakowskie Miniatury Teatralne oraz na Facebooku.

W służbie Melpomeny

Edward Dobrzański – absolwent PWST, jej prorektor i wieloletni pedagog oraz dziekan Wydziału Aktorskiego, aktor Starego Teatru – obchodzi w tym roku 90. urodziny. Z tej wyjątkowej okazji 20 maja odbyło się spotkanie jubileuszowe w siedzibie Akademii Sztuk Teatralnych im. S. Wyspiańskiego.

Dariusz Domański

Ten Pan jest od elementarnych zadań aktorskich i nie tylko...”

Na studia w krakowskiej PWSA (w latach 1949–1955 Akademia nosiła nazwę Państwowej Wyższej Szkoły Aktorskiej) przyjechał z Jasienia w 1949 r. Miał wtedy 20 lat. Uczył się od największych – Ludwika Solskiego, Władysława Woźnika, Zdzisława Mrożewskiego, Haliny Gryglaszewskiej, Lidii Zamkow, Józefa Karbowskiego czy Antoniego Fertnera.

Już jako gimnazjalista podziwiał spektakle w teatrach Starym i Słowackiego. Sam wspomina ten okres jako czas zachwytu polską sztuką teatralną, teatrem pisany w dużej literze. I właśnie takiego teatru przez blisko 60 lat uczył w szkole, a wśród jego wychowanków są m.in. Marek Walczewski, Anna Seniuk, Grażyna Barszczewska, Jan Nowicki, Teresa Budzisz-Krzyżanowska,

Anna Dymna, Ewa Kasprzyk, Wojciech Pszoniak, Olgierd Łukaszewicz, Jerzy Trela, Jerzy Stuhr, Bogusław Linda...

Jako aktor w pierwszych latach po szkole grał w Starym Teatrze główne role m.in. w „Maturzystach” i „Świętej Joannie.” Krakowianie spośród wielu ról zapamiętali Eszrefa w „Legendzie o miłości” czy Donadiu ze sztuki o tym samym tytule w reż. Aleksandra Bardinię. Potem stał się mistrzem drugiego planu aktorskiego („Dziady”, „Wyzwolenie”, „Noc listopadowa”, „Biesy”), oddając się pracy w krakowskiej szkole teatralnej, którą traktował jak misję. Za jego czasów szkoła krakowska zdobywała nagrody na europejskich festiwalach teatralnych. Edward Dobrzański zrealizował w tym czasie wiele spektakli dyplomowych. Żartował: „Kształciłem konkurencję – ale dziś nie żałuję... Ktoś to musiał robić”. Dobrzański robił to znakomicie. Doświadczenie aktora miało tu

wielkie znaczenie, szło w parze z pięknym charakterem, wielką kulturą osobistą i odwzajemnioną miłością uczniów. Oddajmy głos jego wychowankom:

Anna Seniuk:

„Zawsze mówiliśmy do Ciebie: »Edku«, a więc dziś nie zwracam się do Ciebie: »Drogi jubilate« – ale po prostu: »Edku«! Ostatnio spotkaliśmy się po wielu, wielu latach z okazji jubileuszu naszej Szkoły Teatralnej w Krakowie. To zdumiewające i niezwykle, że Ty jeden pozostałeś taki, jakiego Cię zapamiętałam – przystojny, szczupły, z błyskiem w oku, i co najważniejsze, z poczuciem humoru! Edward Dobrzański jak ratusz na Rynku niezmiennie trwa (gdy reszta się już trochę sypie) w swoim Krakowie. Za to, że mogłam grać z Tobą w »Starym« w wielu spektaklach (niezapomniany Twój Solony w »Trzech siostrach«), że zawsze miałeś klasę i byłeś wspaniałym kolegą – dziękuję”.

Ewa Kasprzyk:

„Pamiętam moje zmagania o przyjęcie do szkoły teatralnej. Gdyby nie Twoje mądre decyzje, nie byłoby moich kreacji teatralnych, ról filmowych ani serialowych. Nie byłoby mnie. I za to pięknie dziękuję”.

Anna Dymna:

„Z Edwardem Dobrzańskim robiłam dyplom – »Na dnie« Gorkiego. Był wtedy moim kochanym dziekanem (on chyba zawsze był dziekanem), zajmującym się sprawami studentów. Miał dla nas zawsze czas. Edward to chodząca życzliwość, uśmiech...”

Jerzy Trela:

„Edwarda Dobrzańskiego pamiętam jako amanta Starego Teatru, gdzie bardzo dużo grał. Potem spotkaliśmy się w Szkole Teatralnej, był moim prodziekanem. Prowadził Koło Naukowe, które stało się załącznikiem Teatru Stu. Rozumiał potrzeby studentów. (...) Cudowny, dobry człowiek, do dziś czuję się uczniem Edwarda Dobrzańskiego”.

Z okazji 90. urodzin prezydent Krakowa Jacek Majchrowski napisał list do jubilata, w którym podkreślił jego ważną pozycję wielkiego aktora i prawdziwego mentora, niedoścignionego autorytetu pedagogicznego.

Edward Dobrzański świętuje swoje 90. urodziny / Fot. archiwum Akademii Sztuk Teatralnych w Krakowie

Interaktywna historia Polski... z klocków

I nie tylko! W budynku, w którym niegdyś znajdował się Dworzec Główny PKP, dzisiaj odnaleźć można miejsce fascynujące, nietypowe, a jednocześnie edukacyjne. Tuż obok Galerii Krakowskiej odwiedzić możemy HistoryLand, gdzie historia Polski „zbudowana” jest z klocków Lego.

Paweł Waluś

Co w bitwie pod Grunwaldem robił wielbłąd? Ilu klocków Lego potrzeba do zbudowania Stoczni Gdańskiej? Jak wyglądała jedyna wygrana przez Polaków bitwa morska? Takich rzeczy (i nie tylko!) dowiedzieć się można właśnie w HistoryLandzie.

Na odwiedzających czeka dziesięć interaktywnych makiet, ukazujących istotne lub ciekawe wydarzenia z historii naszego kraju. Nie są to jednak ogólnikowe prezentacje, ale dokładnie odtworzone sceny. Do złożenia ich wykorzystano ponad milion klocków, a ich liczba wciąż się zwiększa!

W tworzeniu makiet pomagali eksperci, dzięki czemu zainteresowani będą mogli się doszukiwać ciekawostek i szczegółów. Niepowtarzalny klimat tworzą filmy oraz elementy interaktywne. W tle można usłyszeć lektora opisującego przedstawione wydarzenia, a samemu zagrać hejnał mariacki czy chwycić za ster i zmienić pogodę.

A to nie wszystko! W HistoryLandzie aktualnie znaleźć można również Galerię Figur Stalowych. Jest to pierwsze na świecie przedsięwzięcie, w ramach którego prezentowane są rzeźby wykonane z elementów pochodzących z recyklingu złomu stalowego. Znajdziemy tam postacie z filmów, bajek lub też świetnie odwzorowane samochody. W ubiegłym roku wystawa była prezentowana w Muzeum Inżynierii Miejskiej. Jeszcze mało? Znajdzie się więc również coś dla żywo zainteresowanych sprawami miejskimi. W HistoryLandzie zobaczyć można makiety wizualizujące prace nagrodzone w konkursie „Nowe życie pomiędzy estakadami”. Autorzy prezentują tutaj swoje pomysły. Prawdopodobnie właśnie tak za jakiś czas będzie wyglądała część naszego miasta, tylko w nieco większej skali.

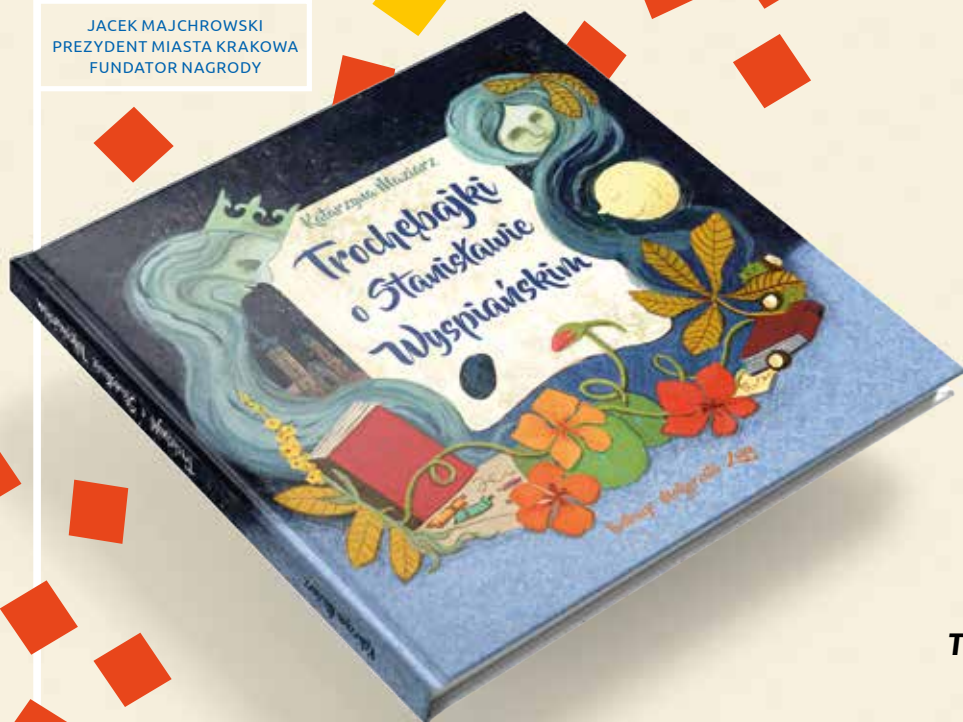

Konkurs!

Wygraj jeden z pięciu biletów rodzinnych (2+2) do HistoryLandu! Wystarczy odpowiedzieć na poniższe pytania, a odpowiedzi przestać na adres: redakcja@um.krakow.pl do 17 czerwca. 1. W HistoryLandzie można odnaleźć makietę bitwy pod Monte Cassino. Którą rocznicę tego wydarzenia niedawno obchodziliśmy? 2. W którym roku powstały klocki Lego? O wygranej zwycięzcy zostaną poinformowani indywidualnie, drogą mailową.

 Kraków

JACEK MAJCHROWSKI
PREZYDENT MIASTA KRAKOWA
FUNDATOR NAGRODY

OGÓLNOPOLSKI KONKURS LITERACKI

NAGRODA ŻÓLTEJ CIŻEMKI

za książkę dla dzieci i młodzieży 2018

LAUREACI III EDYCJI

Katarzyna Maziarz – tekst

Małgorzata Zajac – ilustracje

Trochę bajki o Stanisławie Wyspiańskim

wyd. Muzeum Narodowe w Krakowie

ORGANIZATOR KONKURSU

PARTNER

PATRONAT MEDIALNY

Stop przemocy

Przemoc wobec osób starszych jest poważnym problemem społecznym, moralnym i prawnym. Raport Światowej Organizacji Zdrowia wskazuje, że każdego roku ok. 4 mln starszych osób w Europie pada ofiarą przemocy fizycznej, blisko 30 mln – doświadcza przemocy psychicznej, a 2,5 tys. w wyniku przemocy traci życie.

Dominika Jaźwiecka

Warto sobie uświadomić, że przemoc wobec osób starszych to każde działanie występujące w relacji, w której oczekuje się zaufania, jakie powoduje krzywdę bądź cierpienie

osoby starszej. Może ona przybierać różne formy: przemocy fizycznej, psychicznej, seksualnej, finansowej. Przemocą jest również brak jakiegokolwiek działania na rzecz pomocy osobie starszej.

Wobec skali tego zjawiska zapobieganie przemocy wobec osób starszych jest

Przemoc wobec osób starszych jest poważnym problemem społecznym / fot. Pixabay

bardzo ważnym zadaniem w starzejącym się świecie, chociaż dopiero stosunkowo niedawno zaczęło być ono postrzegane jako ogólnoswiatowy problem. Od 2002 r., kiedy kraje ONZ przyjęły dokument jasno definiujący to pojęcie i wskazujący, że ochrona osób starszych przed przemocą należy do Uniwersalnych Praw Człowieka, wiele się dzieje w sprawie przeciwdziałania przemocy wobec osób starszych.

Do działań mających na celu ochronę osób starszych przed przemocą zaliczyć można również konferencję, która w dniach 14–15 czerwca odbędzie się w Krakowie pod patronatem Prezydenta Miasta Krakowa Jacka Majchrowskiego. Obrady organizowane są przez Uniwersytet Pedagogiczny im. KEN w Krakowie we współpracy z The International Network for the Prevention of Elder Abuse (INPEA) oraz ONZ DESA Programme4 Ageing i Pełnomocnikiem Prezydenta Miasta Krakowa ds. Polityki Senioralnej. Konferencja odbędzie się przy okazji obchodów Międzynarodowego Dnia Świadomości Nadużyć Wobec Osób Starszych, a jej celem jest wymiana wiedzy i praktycznych pomysłów związanych z ochroną seniorów przed różnymi formami nadużyć, zaniedbań i dyskryminacji oraz – co najistotniejsze – poznanie międzynarodowych rozwiązań systemowych, tak aby w przyszłości skutecznie chronić bliskich nam starszych przed tego rodzaju złymi doświadczeniami.

Miejskie Centrum Opieki

Już 16 mln zł kosztowała Miasto Kraków rozbudowa Miejskiego Centrum Opieki dla Osób Starszych, Przewlekłe Niepełnosprawnych oraz Niezależnych, która współfinansowana jest z funduszy norweskich. To inwestycja bardzo potrzebna w Krakowie, bo w kolejce do MCO stale czeka ponad 100 osób.

Dominika Jaźwiecka

Działalność Miejskiego Centrum Opieki dla Osób Starszych, Przewlekłe Niepełnosprawnych oraz Niezależnych to niezwykle istotna część polityki senioralnej miasta. Społeczeństwo się starzeje, systematycznie więc przybywa osób potrzebujących stałej opieki – zauważa Anna Okońska-Walkowicz, Pełnomocnik Prezydenta Miasta Krakowa ds. Polityki Senioralnej i nowo

mianowana przewodnicząca Rady Społecznej przy MCO.

Choć zakończenie prac przy rozbudowie planowane jest na 2020 r., już teraz Centrum dysponuje 512 łózkami w kilku oddziałach. Oddział ogólny jest przeznaczony dla pacjentów wymagających całodobowej opieki pielęgnacyjnej i medycznej, psychiatryczny – dla pacjentów z rozpoznaniem psychiatrycznym, oddział Stacjonarny Medycyny Paliatywnej zajmuje się pacjentami cierpiącymi na

nieuleczalne i niepoddające się leczeniu schorzenia, a oddział rehabilitacyjny oferuje możliwość przeprowadzenia koniecznych zabiegów.

Przy Centrum działają też poradnie, dzienne oddziały opieki oraz Dzienny Dom Opieki Medycznej, który zapewnia pomoc osobom po 65. roku życia, które co prawda nie wymagają hospitalizacji, lecz nie mogą również pozostawać wyłącznie pod opieką podstawową i ambulatoryjną.

MCO oferuje również bardzo potrzebną usługę wypożyczenia sprzętu medycznego osobom, które swoich bliskich pielęgnują w domu. Wypożyczyć można zarówno łóżka medyczne, materace przeciwoleżynowe, jak i balkoniki, chodziki czy różnego rodzaju laski i kule. Aby wypożyczyć sprzęt, należy się skontaktować z Miejskim Centrum Opieki, tel. 12 44-67-530, 728 435 549 od poniedziałku do piątku w godz. 7.30–15.00.

Rada
Miasta
Krakowa

STRONY REDAGOWANE PRZEZ
KANCELARIĘ RADY MIASTA
KRAKOWA

Redakcja:
Magdalena Bartlewicz,
Małgorzata Kubowicz,
Błażej Siekierka

Adres redakcji:
pl. Wszystkich Świętych 3-4,
pok. 338, III piętro,
e-mail: info.rm@um.krakow.pl

SPIS TREŚCI:

27. Stadion lokalny, ale nowoczesny

Otwarcie po przebudowie
stadionu miejskiego KS
Prądniczanka

28. Kalendarium Rady Miasta Krakowa

29. Większy budżet dla dzielnic

O drugim w tym roku Konwencji
Przewodniczących Rad
i Zarządów Dzielnic

30. Małopolski Kongres Kobiet

Felieton radnej Małgorzaty
Jantos

31. Podnosić jakość życia mieszkańców

Rozmowa z radnym Łukaszem
Maśloną

Stadion lokalny, ale nowoczesny

– **Udało nam się! To jest sukces nas wszystkich, a przede wszystkim mieszkańców Prądnika Czerwonego – mówił podczas otwarcia stadionu miejskiego KS Prądniczanka Dominik Jaśkowiec, Przewodniczący Rady Miasta Krakowa, od początku zaangażowany w jego modernizację.**

Przewodniczący Rady Miasta Krakowa Dominik Jaśkowiec był od początku zaangażowany w przebudowę stadionu / fot. Magdalena Bartlewicz

Magdalena Bartlewicz

Prace na stadionie trwały od 2016 r., kosztowały ponad 11 mln zł, a po modernizacji obiekt spełnia wymogi licencyjne III ligi piłkarskiej. Przebudowa, przeprowadzana w dwóch etapach, objęła m.in. remont budynku klubowego, instalację trybun wolno stojących wraz z zadaszeniem, wymianę nawierzchni boiska na sztuczną oraz wykonanie oświetlenia.

– Kiedy zaczynaliśmy przygotowania do tej inwestycji, nikt nie wierzył, że się uda. Jednak Kraków, jeśli chodzi o sport, jest miastem wyjątkowym w skali Polski. Inwestycje w małą infrastrukturę sportową – najważniejszą z punktu widzenia mieszkańców – jest bardzo dużo. To jest obiekt skromny, a jednocześnie nowoczesny i funkcjonalny. Wszystkie jego parametry zostały tak obliczone, aby stadion był możliwie jak najlepiej wykorzystywany przez młodych sportowców, głównie piłkarzy i piłkarki – mówił Dominik Jaśkowiec, Przewodniczący Rady Miasta Krakowa podczas uroczystości otwarcia stadionu miejskiego przy ul. św. Andrzeja Boboli.

Stadion KS Prądniczanka, noszący imię Władysława Kawuli, przeznaczony będzie głównie do uprawiania sportu masowego i rekreacji, a więc nastawiony jest na potrzeby mieszkańców. Obecnie w „Prądniczance” trenuje ponad 400 piłkarzy i piłkarek.

– To przede wszystkim sukces mieszkańców Krakowa i przykład, że Miasto potrafi też zadbać o mniejsze obiekty sportowe. Oddajemy dziś do użytku stadion, w którego powstanie byłem zaangażowany od początku. Trwało to kilka lat, ale za stosunkowo małe pieniądze udało się stworzyć obiekt sportowy: lokalny, kameralny i bardzo nowoczesny, który będzie dobrze służył mieszkańcom – dodał Przewodniczący RMK.

Od czego zaczęła się przebudowa stadionu KS Prądniczanka, który powstał w latach 70. XX wieku? ▶

► – Wszystko zaczęło się ok. 2011 r., zaraz po pożarze budynków klubowych „Prądniczanki”. Najpierw toczyły się rozmowy, pojawiły się pierwsze koncepcje. Doszliśmy do wniosku, że w miejscu zniszczonego stadionu powinien powstać nowoczesny obiekt, który mógłby być wizytówką krakowskiej troski o lokalne ośrodki sportowe – opowiada Dominik Jaśkowiec, Przewodniczący RMK.

Oficjalne otwarcie stadionu miejskiego KS Prądniczanka po przebudowie odbyło się 30 maja.

W „Prądniczance” trenuje ponad 400 piłkarzy i piłkarek / Fot. Magdalena Bartlewicz

Kalendarium Rady Miasta Krakowa

24 maja

- obchody jubileuszu 60-lecia Przedszkola Samorządowego nr 45 im. Kubusia Puchatka, ul. Piekarska 14

28 maja

- finał projektu edukacyjnego „Krakowski Parlament Młodzieży”, Sala Obrad RMK, pl. Wszystkich Świętych 3-4

29 maja

- wręczenie Stypendiów Twórczych Miasta Krakowa, Pałac Pod Krzysztoforą, Rynek Główny 35

31 maja

- wizyta przedstawicieli Socjaldemokratycznej Partii Niemiec z Kaarst (Niemcy), Pawilon Wyspiańskiego

1 czerwca

- wręczenie medalu „Za mądrość obywatelską” Krystynie Jandzie, Sala Obrad RMK, pl. Wszystkich Świętych 3-4

2 czerwca

- intronizacja króla kurkowego Adama Rajpolda i marszałków Rafała Kowala i Dariusza Kaczmarczyka, Rynek Główny
- otwarcie 15. Światowego Kongresu Organizacji Miast Światowego Dziedzictwa OWHC, Rynek Główny

5 czerwca

- 17. uroczysta sesja Rady Miasta Krakowa z okazji Święta Miasta oraz wręczenia tytułu Honorowego Obywatela Stołecznego Królewskiego Miasta Krakowa prof. Antoniemu Działkowiakowi, Sala Obrad RMK, pl. Wszystkich Świętych 3-4

zdjęcia: Błażej Siekierka

7 czerwca

- nadanie Samorządowemu Przedszkolu nr 76 imienia św. Jadwigi Królowej Polski, ul. Emaus 29

9 czerwca

- Święto Czyżyn – Dzielnica Czyżyny Dzieciom, boisko przy ZSO nr 14, os. Dywizjonu 303 nr 66
- otwarta rodzinna impreza urodzinowa „Największa domówka w historii”, TAURON Arena Kraków

Większy budżet dla dzielnic

Uchwała w sprawie zwiększenia budżetów dzielnic, informowanie ich przedstawicieli o planowanych inwestycjach oraz comiesięczne kontrole ogródków jordanowskich – takie m.in. tematy poruszono podczas drugiego w tej kadencji Konwentu Przewodniczących Rad i Zarządów Dzielnic.

Małgorzata Kubowicz

W 2019 r. budżet dzielnic łącznie wynosi prawie 50 mln zł (wydatki bieżące i inwestycyjne). Dominik Jaśkowiec Przewodniczący Rady Miasta Krakowa, pełniący jednocześnie funkcję przewodniczącego Konwentu, zwrócił uwagę, że zmienia się rynek zamówień publicznych, zwiększają się koszty realizacji inwestycji. – Zależy nam na systematycznym podnoszeniu budżetów dzielnic w latach kolejnych – poinformował Dominik Jaśkowiec.

Jak wyjaśnił Marek Podsiadło, Zastępca Skarbnika Miasta Krakowa, środki budżetowe dzielnic na wydatki bieżące wpisane są do Wieloletniej Prognozy Finansowej. – Łącznie w 2020 r. budżet na dzielnice wraz z inwestycjami wyniesie 44 mln 826 tys. zł – uszczęgotwił Marek Podsiadło.

Andrzej Dziedzic, przewodniczący Dzielnic XVII, zwrócił uwagę, że od czterech lat nie zmieniła się wysokość środków przeznaczanych na dzielnice i od 2015 r. kwota ta wynosi niezmiennie 45 mln dla wszystkich dzielnic. – W 2018 r. na inwestycje w Dzielnic XVII w budżecie przeznaczono 3 mln, w tym roku 1 mln 900 tys. Dysponując środkami, możemy skupiać się jedynie na podstawowych sprawach – mówił przewodniczący Dzielnic XVII Wzgórza Krzesławickie.

Wtórował mu Szczesny Filipiak z VII Dzielnic: – Kiedyś małe środki na dzielnice tłumaczono kryzysem, kryzys dawno się skończył, a fundusze są takie same. Tymczasem wzrosły koszty inwestycji, nie możemy planować nowych zadań.

– Budżet dzielnic powinien być systematycznie zwiększany, o 5–10 proc. – dodawał przewodniczący Dzielnic XVII.

Ostatecznie podjęto decyzję o przygotowaniu uchwały Konwentu, w której wnioskuje się o zwiększenie budżetów dzielnic miasta Krakowa.

Informować o inwestycjach

Uczestniczący w Konwencie przedstawiciele dzielnic zwrócili się też z prośbą

Kontrola co miesiąc?

Dzielnice zawnioskowały także o wznowienie comiesięcznych kontroli bieżącego utrzymania ogródków jordanowskich. – Zarząd Zieleni Miejskiej powróci do przeglądów ogródków jordanowskich. Informacja mailowa w tej sprawie już została wystana do dzielnic. Pierwsze objazdy już się odbyły. Chcielibyśmy zaproponować jednak, by kontrole nie były comiesięczne, a kwartalne. Kontrole przeprowadzane raz w miesiącu to duże obciążenie dla ZZM-u. Jeśli jednak któreś dzielnice nie będzie ta formuła odpowiadać, to może zwrócić się do nas o częstsze kontrole – proponował Jarosław Tabor, Zastępca Dyrektora ds. Inwestycji w Zarządzie Zieleni Miejskiej. Z taką propozycją nie zgodził się radny Szczesny Filipiak, który argumentował, że w Dzielnic VII objazdy miesięczne się sprawdzają, a trwają jedynie dwie godziny. Radny Filipiak zaproponował więc dopracowanie harmonogramu kontroli w każdej dzielnicy z osobna. Większość uczestników Konwentu poparła ten pomysł.

Kolejny Konwent Przewodniczących Rad Dzielnic odbędzie się pod koniec czerwca.

do Wydziału Architektury i Urbanistyki UMK o każdorazowe informowanie ich o wszczęciu postępowania o wydanie pozwolenia na budowę na terenach ich dzielnic. Przewodniczący dzielnic skarżą się, że informacje na ten temat zamieszczane w Biuletynie Informacji Publicznej są nieczytelne i przeszukiwanie ich jest bardzo pracochłonne. Wiedza o planowanych inwestycjach w dzielnicy na wczesnym ich etapie da przewodniczącym czas na analizę i ewentualną reakcję. Ustalono zatem, że Wydział Architektury i Urbanistyki postara się, by informacje przekazywane do BIP-u były bardziej dostępne, a przeszukiwanie pozwoleń na budowę wydanych dla inwestycji na terenie poszczególnych dzielnic – prostsze. – Trzeba wypracować przyjazny dla użytkowników mechanizm informowania, bo z kilku tysięcy decyzji ciężko jest wyciągnąć informacje o danej dzielnicy – mówił Dominik Jaśkowiec.

To był drugi Konwent Przewodniczących Rad i Zarządów Dzielnic Miasta w tym roku. Kolejny odbędzie się w ostatnim tygodniu czerwca / fot. Małgorzata Kubowicz

fot. archiwum prywatne

Małopolski Kongres Kobiet

15 czerwca, w sobotę w Auditorium Maximum odbędzie się piąty Małopolski Kongres Kobiet. Głównym organizatorem wydarzenia jest, jak zwykle od pięciu lat – Stowarzyszenie Most Kobiet. W tym roku ogromne wsparcie w realizacji tego projektu zawdzięczamy Małopolskiemu Instytutowi Samorządu Terytorialnego i Administracji (MISTiA).

Organizacja małopolskich spotkań jest nietatwa, chociaż – co należy przyznać – zainteresowanie kobiet udziałem w tym wydarzeniu jest bardzo duże. Wszystkie panie angażujące się w tworzenie kongresu traktują swoją pracę prawie jak postannictwo. Czują, że tworzą coś dla dobra wszystkich kobiet w Małopolsce. Duże kongresy organizują zazwyczaj niewielkie grupy entuzjastek, więc pracy jest naprawdę mnóstwo.

W 2014 r., podczas pierwszej edycji projektu, także w Auditorium Maximum UJ, spotkało się prawie tysiąc kobiet, które chciały się lepiej poznać i zintegrować. Bezpośrednią inspiracją dla krakowianek były warszawskie Kongresy Kobiet, które odbywają się od 2009 r. Nasz „małopolski” pomysł na tę imprezę był jednak nieco inny: chcieliśmy zmienić tematykę. Przeszliśmy zatem od upolitycznionego – cokolwiek by mówić – Kongresu Kobiet – w stronę promowania społeczeństwa obywatelskiego. Chcieliśmy podkreślać apolityczność naszych spotkań, skupiając się przede wszystkim na codziennych problemach żeńskiej części społeczeństwa. Kongres objęła honorowym patronatem małżonka ówczesnego Prezydenta RP Anna Komorowska. Podczas pierwszej imprezy odbyło się 11 paneli tematycznych, poświęconych m.in. problemom alkoholowym, które coraz częściej dotyczą też kobiet. Poruszałyśmy też zagadnienia związane z niepełnosprawnością i ciężkimi chorobami w rodzinie. W Kongresie wzięły udział przedstawicielki wielu środowisk i zawodów. Były hokeistki, przedsiębiorczynie, dziennikarki czy członkinie Koła Gospodyń Wiejskich.

II Małopolski Kongres Kobiet odbył się w lutym 2015 r. w Centrum Kongresowym ICE. Odbyło się 13 paneli. Jeden z nich – „Wyspa mężczyzn w morzu kobiet” – skierowany był do męskiej części audytorium.

Kolejny, III Małopolski Kongres Kobiet z 2016 r. odbył się w Auditorium Maximum. Jego hasło brzmiało „Przeciw stereotypom”. Pośród wystąpień wykładowców znalazło się doskonałe przemówienie prof. Jerzego Vetulaniego, mówiącego o stereotypach związanych z pracą mózgu mężczyzny i kobiety.

Kolejny, IV Kongres Kobiet to marzec 2018 r. Wydarzenia skoncentrowane były wokół hasła „Moc jest w nas”. Wzięło w nim udział ponad tysiąc pań, które miały szansę uczestniczyć w kilkunastu spotkaniach poświęconych m.in.: tematyce zdrowia, pracy, etyki, komunikacji społecznej. Nie zabrakło także wykładów poświęconych miejscu kobiet w polityce, nauce, sztuce i historii. W jednym z nich wzięło udział Marszałek Województwa Małopolskiego Jacek Krupa, który powiedział: „Jestem Paniom niezwykle wdzięczny, że spotykacie się tutaj po to, aby inspirować się wzajemnie, by wymieniać swoje poglądy i doświadczenia, dyskutować i przede wszystkim budować. Wykorzystujecie swoją kobiecą siłę, by zmieniać Małopolskę każdego dnia, dzięki Wam staje się miejscem lepszym do życia dla nas wszystkich”.

I wreszcie ten aktualny, już V Kongres Kobiet: 15 czerwca tego roku w Auditorium Maximum. Tym razem będziemy się zastanawiały nad problemem bardzo ważnym we współczesnym świecie: nad bezpieczeństwem, a także – jak zawsze – nad zdrowiem mieszkańców Krakowa i Małopolski. Już wiemy, że wspiera nas Marszałek Województwa Małopolskiego Witold Kozłowski. Jesteśmy bardzo wdzięczne za pomoc i wsparcie rektorowi Uniwersytetu Jagiellońskiego prof. Wojciechowi Nowakowi. Doceniamy wszystkich sponsorów, których jest sporo i nie sposób ich tutaj wymienić.

Chcemy, aby V Małopolski Kongres Kobiet był świętem kobiet w Małopolsce. Chcemy jednoczyć wszystkie organizacje kobiece, które zapraszamy do współpracy. Razem jesteście jeszcze bardziej widoczne. Porozmawiajmy o problemach, a nasze spotkania staną się inspiracją do działań. Uczestnictwo w kongresie jest bezpłatne. Zapraszamy na stronę stowarzyszenia, gdzie znajdują Państwo program Kongresu: www.malopolskikongreskobiet.pl. Zapraszamy. Bądźcie z nami.

Małgorzata Jantos, radna miasta Krakowa i organizatorka pięciu Kongresów Kobiet w Małopolsce

Tym razem będziemy się zastanawiały nad problemem bardzo ważnym we współczesnym świecie: nad bezpieczeństwem, a także – jak zawsze – nad zdrowiem mieszkańców Krakowa i Małopolski.

fot. archiwum prywatne

Łukasz Maślona

radny Miasta Krakowa VIII kadencji z klubu radnych Kraków dla Mieszkańców. Pracuje w komisjach: Dialogu Obywatelskiego; Kultury i Ochrony Zabytków; Planowania Przestrzennego i Ochrony Środowiska; Edukacji; Praworządności; Ekologii i Ochrony Powietrza. Aktywista od lat działający w Krakowie na rzecz zieleni, koordynator takich akcji, jak m.in. „Czyste niebo nad Krakowem” czy „3xTAK dla zieleni w rejonie ulicy Rajskiej”

Rozwój urbanistyczny miasta przebiega w sposób chaotyczny. Rządowa ustawa „lex deweloper” pogłębiłaby jeszcze ten proces. Stąd pomysł, aby wprowadzić lokalne standardy, które miałyby ograniczyć wpływ nowego prawa na życie krakowian.

Podnosić jakość życia mieszkańców

– Wchodząc do Rady Miasta, za główny cel postawiłem sobie podnoszenie jakości życia mieszkańców – mówi radny Łukasz Maślona, tłumacząc, dlaczego tak bardzo zależało mu na ograniczeniu skutków ustawy „lex deweloper”. Radny w rozmowie z Błażem Siekierką opowiada też, dlaczego był przeciwny rezolucji w sprawie pomocy hucie ArcelorMittal i dlaczego, jego zdaniem, panel obywatelski w sprawie pomnika AK jest najlepszym rozwiązaniem.

Ostatnio Rada Miasta Krakowa przyjęła dwie rezolucje w sprawie pomocy hucie ArcelorMittal. Jest Pan jednym z dwóch radnych, którzy nie opowiedzieli się za tymi rezolucjami. Czy powinno się w ogóle pomagać temu zakładowi? Jeśli tak, to w jaki sposób?

Łukasz Maślona: Przede wszystkim odnieśliśmy się do argumentacji pomysłodawców tej rezolucji. Komentując ten projekt, wspominałem, że w Krakowie nie mieszka jedynie 1200 pracowników huty, lecz prawie milion innych osób, które przebywają tu na co dzień. Ze względu na nie musimy wyjaśnić, czy działalność tego zakładu prowadzi do zanieczyszczenia środowiska. Mówimy tu zarówno o obecności benzenu w powietrzu, jak i o zanieczyszczeniach gleby i wód podziemnych, co wykazano w badaniach. W Pleszowie magazynowanych jest 14 mln ton odpadów pochodzących z huty. Przypomnę, że tereny w sąsiedztwie kombinatu to obszar projektu Kraków Nowa Huta Przyszłości. Musimy mieć pewność, że nic tam nie szkodzi zdrowiu krakowian.

Niedługo mają się rozstrzygnąć losy pomnika AK. Wydaje się, że jego budowa jest przesądzona, tymczasem złożył Pan interpelację w sprawie wykonania uchwały Rady Miasta Krakowa, która zobowiązuje prezydenta do przeprowadzenia panelu obywatelskiego przed podjęciem decyzji o formie uczczenia żołnierzy AK. Jakie, według Pana, powinny być losy pomnika AK?

ŁM: Przez Kraków przetoczyła się burzliwa dyskusja o lokalizacji tego konkretnego pomnika u stóp Wawelu, na bulwarze Czerwieńskim. Prawie 60 proc. mieszkańców biorących udział w ostatnich konsultacjach sprzeciwiło się tej lokalizacji. Chcieli, żeby bulwar Czerwieński pozostał nienaruszony. W związku z tym przygotowałem uchwałę wypełniającą wolę mieszkańców, jak również dotyczącą powołania panelu obywatelskiego, aby to mieszkańcy zdecydowali o tym, w jakiej formie i gdzie uczcić pamięć bohaterów AK. Takie zgromadzenie obywateli to Kraków odwzorowany w soczewce. Znajdzie się w nim odpowiednia reprezentacja mieszkańców pod względem wieku, płci i miejsca zamieszkania, czyli konkretnej dzielnicy. Panele obywatelskie odbywały się już w Gdańsku czy Lublinie. Kończyły się sukcesami – wypracowaniem takich rozwiązań, które później prezydenci miast wprowadzali do realizacji. Dlaczego więc nie w Krakowie?

Klub radnych Kraków dla Mieszkańców przygotował przyjęty już przez Radę Miasta Krakowa projekt uchwały, która ma chronić miasto przed możliwymi szkodliwymi skutkami ustawy „lex deweloper”. Zakłada ona stworzenie tzw. lokalnych standardów urbanistycznych. Na czym polegają te standardy i w jaki sposób uchwała ochroni miasto przed dziką zabudową?

ŁM: Rozwój urbanistyczny miasta przebiega w sposób chaotyczny. Rządowa ustawa „lex deweloper” pogłębiłaby jeszcze ten proces. Stąd pomysł, aby wprowadzić lokalne standardy, które miałyby ograniczyć wpływ nowego prawa na życie krakowian. I to się udało. O połowę zmniejszyliśmy wymagane odległości do najbliższego przedszkola, szkoły, terenu zielonego czy do przystanku komunikacji miejskiej. Ograniczyliśmy również liczbę miejsc parkingowych, przypisując ją do mieszkania. A wszystko to w trosce o jakość życia mieszkańców.

Krakowskie mosty dziś / Fot. Jan Graczyński

Mosty w sentymentalnym krajobrazie Krakowa

„Na Zwierzyńcu pod mostem, / Jest recepcja, lecz z postem. / Jęczy harmonija, Felek blachę spija, / Mańka ruda klnie los ten”. Do zacytowania powyższego przykładu krakowskiego, miejskiego folkloru (czytelnikom należy się wyjaśnienie, że „blacha” to oczywiście wódka), a przede wszystkim do zajęcia się dziejami krakowskich mostów skłonił mnie fakt, że 12 czerwca bieżącego roku odbędzie się posiedzenie, działającej w ramach SKOZK, Komisji Ochrony Krajobrazu Kulturowego Krakowa.

Michał Kozioł

Wygłoszone zostaną na nim referaty dotyczące historii „mostowych przepraw przez Wisłę”. Dokonana będzie również ocena architektoniczno-konstrukcyjna istniejących krakowskich mostów oraz omówiona rola, jaką odgrywają one w „kształtowaniu krajobrazu kulturowego miasta”. Jest

to więc świetna okazja, aby przypomnieć kilka epizodów z dziejów dawnych podwawelskich „mostowych przepraw”.

Jak przepłynąć Wisłę

W tym celu musimy się cofnąć do XIX stulecia i przypomnieć wydarzenie z 30 grudnia 1850 r. Otwierano wówczas most imienia cesarza Franciszka Józefa. Podczas uroczystości budowniczy mostu, a był nim inżynier Tomasz Kutschera, wygłosił przemówienie. Warto przypomnieć – zachowując oryginalną pisownię i interpunkcję – fragment owego wystąpienia: „Most ten zaspakaja stale głęboko uczutą potrzebę. Już ani przybytek wody, ani krynie będą tamować komunikacji tu, gdzie od wieków najważniejsze europejskie zbiegają się drogi ku Austrii, Bałtykowi i Czarnemu morzu skierowane. Już życie ludzi chwiejącym się tratwom nie będzie powierzane, nurty Wisły bez przeszkodzie toczyć się będą,

żegluga nietamowana, a bez dręczenia ludzi i zwierząt i tygodniowych nieraz przepraw, ładowne wozy pójdą poprzec rzeki”.

Jak widać, inżynierowi Kutschera Kraków jawił się jako przyszłe, wielkie, europejskie emporium, czyli centrum handlu. W tej wizji było niewątpliwie sporo przesady, ale z jego uwagami o trudnościach, jakie wiązały się z pokonywaniem Wisły, należy się zgodzić. Od wielkiej powodzi z 1813 r. Kraków nie miał stałego mostu. Zastępował go most pontonowy, zwany łyżwowym, czyli owe wspomniane przez inżyniera Kutschera „chwiejące się tratwy”.

Bójki agarskie

Trudno dziś odtworzyć, jak przebiegało „agarskie zagospodarowanie przestrzeni” na moście cesarza Franciszka Józefa. Więcej informacji na ten temat mamy o moście dziś nazywanym Dębnickim, a kiedyś Zwierzynieckim. Powstał on w 1888 r. i był przeprawą zarówno kolejową, jak i drogową. Szybko stał się miejscem zwyczajowych bójek toczonych przez agarów z obu stron Wisły. Czasem zdarzało się, że młodzież cywilna wspólnymi siłami atakowała żołnierzy. W maju 1900 r. „Nowa Reforma” donosiła: „Most zwierzyniecki w każdą bez wyjątku niedzielę i w każde święto jest widownią krwawych nieraz bójek, które czasem godzinami całymi tamują wszelki ruch pieszy i kołowy. Oczywiście i wczoraj około godziny 7 $\frac{3}{4}$ wieczorem wywiązała się na tym uprzywilejowanym terenie ogromna bójka między cywilnymi i wojskowymi, a tak walczący jak też i ciekawi widzowie zatarasowali od strony Zwierzynca cały most i przecięli ruch na długi czas. Na koniec jeszcze dwa pytania: Czy wojskowi poza służbą muszą nosić broń? Czy policjant, mający dozór nad tamtym rejonem, nie mógłby więcej opiekować się mostem zwierzynieckim, a jeżeli to niemożliwe, czy w niedziele i święta nie należałoby wyznaczyć tam osobnego posterunku?”.

Czynione przez gazetę zarzuty pod adresem krakowskiej policji nie były do końca uzasadnione. Most Zwierzyniecki z jakichś, trudnych do zrozumienia powodów, podlegał nie władzom miasta Krakowa, a więc także i nie obejmowała go jurysdykcja Dyrekcji Policji. W październiku 1888 r. został bowiem oficjalnie przekazany Radzie Powiatowej w Wieliczce. Trudno dziś zrozumieć motyw, jakimi w tym przypadku kierował się Wydział Krajowy we Lwowie, ale to właśnie wielickie władze powiatowe otrzymały prawo poboru opłaty nazywanej „mostowym”. W zamian za to zobowiązały się do utrzymywania mostu oraz do wybudowania na swój koszt prowadzącej do niego drogi. Rzecz jasna, dotyczyło to tylko

„mostu dla wozów, jeźdźców pieszych przeznaczonego, spoczywającego na tych samych filarach kamiennych co most kolejowy na Zwierzyńcu”. Częścią „kolejową” zarządziła Generalna Inspekcja Kolei Państwowej.

Most egipski

Niestety współpraca krakowskiego magistratu z wielicką Radą Powiatową nie układała się idealnie. Potwierdza to notatka, jaka na początku kwietnia 1891 r. ukazała się na łamach „Nowej Reformy”: „Oświetlenie mostu na Zwierzyńcu. Magistrat wystosował pismo do wydziału Rady powiatowej w Wieliczce o oświetlenie mostu żelaznego na Zwierzyńcu. Spodziewać się należy, iż wydział sprawę tę szybko załatwi, zwłaszcza iż o wypadek nie trudno, a na głównym punkcie komunikacji z drugą stroną powieśla dalsze egipskie ciemności cierpiące być nie mogą”. Głosy krakowskiej prasy okazały się jednak nieskuteczne. Jeszcze w listopadzie, a jak wiadomo o tej porze roku dzień jest już bardzo krótki, sprawa oświetlenia mostu nie była załatwiona. „Nowa Reforma”, nieocenione źródło informacji o XIX-wiecznym Krakowie, donosiła 11 listopada 1891 r.: „Ze Zwierzyńca dochodzą nas skargi, iż pomimo tylu próśb i uchwał komisji, dotychczas nie doczekali się mieszkańcy oświetlenia mostu, łączącego Dębnie (!) i Zakrzówek z Krakowem. Most ten nosi nazwę strategicznego; złośliwi utrzymują że nazwa egipskiego byłaby właściwszą na pamiątkę egipskich ciemności, jakie na nim panują. [...] Zadziwiająca jest cierpliwość organów miejskich krakowskich, które wobec układów, zawartych przed rokiem z Radą powiatową wielicką na dalsze ciemności na moście ani godziny pozwolić nie powinny (!), choćby się udać miały ze skargą do Wydziału krajowego”.

W maju 1900 r. „Nowa Reforma” donosiła: „Most zwierzyniecki w każdą bez wyjątku niedzielę i w każde święto jest widownią krwawych nieraz bójek, które czasem godzinami całymi tamują wszelki ruch pieszy i kołowy”.

Inne rzeki

Pamiętajmy, że Wisła to nie jedyna rzeka przepływająca przez Kraków. Drugie miejsce wśród krakowskich rzek niewątpliwie zajmowała Rudawa. Płynęła kilkoma korytami i była wręcz wszechobecna w pejzażu zachodniej części miasta. To właśnie mosty i mostki, przerzucone przez Rudawę i jej córki Młynówki, były dla mieszkańców krakowskich przedmieść nie tylko „przeprawami”, ale znaczącym elementem „społecznego krajobrazu”. To obok nich, a często i pod nimi w wiosenne i letnie noce gromadził się kwiat podmiejskich andrusów. Czasem takie spotkania kończyły się śpiewem przy „jęczanej harmonij”, a czasem notatką w „Czasie” o kolejnym wybryku „opryszków” z przedmieścia.

Oczywiście wszystkie te mosty i mostki zniknęły bezpowrotnie. Tylko jeden z nich zachował się w zbiorowej pamięci krakowian. Fakt ten jest zasługą Jerzego Kossaka. To on namalował wielokrotnie reprodukowany „Wymarsz Pierwszej Kompanii Kadrowej”. Na obrazie widać dzisiejszą al. Trzeciego Maja, małe drzewka, które zmieniły się w wielkie lipy, i mostek nad zasypaną i zapomnianą odnogą Rudawy, polskiego Rubikonu, który raniem 6 sierpnia 1914 r. przekroczyli Strzelcy.

Kalendarium krakowskie

12 czerwca 1947

Lajkonik, który pojawił się po raz pierwszy po wojnie, kończy swój pochód w kawiarni Orion przy ul. św. Anny 2.

13 czerwca 1900

Rada Miejska „przyjmuje do zatwierdzającej wiadomości” umowę zawartą z panem Kazimierzem Micińskim oraz Gminą Półwie Zwierzynieckie w sprawie „unormowania obchodu »Konika Zwierzynieckiego«”.

14 czerwca 1906

w „Nowej Reformie” ukazuje się ogłoszenie: „Od 1 lipca jest do sprzedania w koszarach artylerii w Zwierzyńcu nawóz spod 65 koni”.

15 czerwca 1946

w Night Club Broadway Bar „Casanova” przy ul. Floriańskiej 22 śpiewa Wiera Gran.

17 czerwca 1896

podczas wyborów do Rady Miejskiej pod zarzutem postępowania się fałszywymi pełnomocnictwami zatrzymano: Jonasza Birnbauera, Szymona Lorie, Franciszka Nowickiego oraz Majera Rappaporta.

18 czerwca 1895

na rogu ulic Karmelickiej i Siemiradzkiego pies „z wieloma symptomami wścieklizny” kąsa cieślę Jana Windaka.

19 czerwca 1956

na Plantach u wylotu ul. Stalina patrol milicji obywatelskiej ujął chuligana kradnącego różę.

20 czerwca 1956

w Klubie MPiK przy pl. Centralnym odbywa się wieczór autorski krakowskich pisarzy. Biorą w nim udział m.in.: Jan Jaźwiec, Tadeusz Nowak, Natalia Rolleczek oraz Adam Włodek.

21 czerwca 1917

krakowska dykcja policji żąda od kierowników komisariatów informacji na temat „ruchu lub też agitacji strajkowych z powodu małych porcji chleba”.

23 czerwca 1893

w szkole powszechnej na Woli Justowskiej odbywa się zakończenie roku szkolnego, któremu towarzyszy wystawa prac ręcznych wykonanych przez uczniów i uczennice. W uroczystości bierze udział księżna Marcelina Czartoryska.

Synagoga w Swoszowicach

W tym roku przypada 90. rocznica otwarcia w krakowskich Swoszowicach synagogi, która funkcjonowała tam w latach 1929–1939. To wyjątkowe dla społeczności żydowskiej miejsce zostanie uczczone poprzez odstonięcie pamiątkowej tablicy oraz posadzenie „drzewa życia”*.

Justyna Olszańska, Dominik Galas

W poniedziałek, 24 czerwca, o godz. 12.30 Prezydent Miasta Krakowa Jacek Majchrowski oraz Przewodniczący Gminy Wyznaniowej Żydowskiej w Krakowie Tadeusz Jakubowicz wspólnie odstonią tablicę i zasadzą tulipanowca. Zapraszamy do udziału w uroczystości, która odbędzie się w bezpośrednim sąsiedztwie Uzdrowiska Kraków Swoszowice (Pawilon Szwajcarka, ul. Kąpielowa 70).

Zdrowie Swoszowice były pod koniec XIX w. – zwłaszcza w sezonie kąpielowym, od czerwca do września – miejscem szczególnie modnym wśród Żydów z Krakowa i okolic. W kronikach swoszowickiej szkoły,

prowadzonych od 1882 r., znajdujemy liczne wzmianki o przedwojennej, licznej społeczności żydowskiej. Zajmowała się ona handlem, prowadzeniem karczem i wyszynków, rzeźni, a nawet zakładu kąpielowego i pensjonatów zdrojowych. Uczniowie pochodzenia żydowskiego osiągnęli zwykle bardzo dobre wyniki w nauce, czego dowodem są ich nazwiska wpisane do Złotej Księgi Szkoły Ludowej w Swoszowicach.

Stowarzyszenie Bikur Cholim, zatwierdzone przez Namiestnictwo we Lwowie, założono i zarejestrowano w Swoszowicach w 1903 r. W roku 1923, gdy zostało ono zatwierdzone przez wojewodę w Krakowie, liczyło 25 członków. Przewodniczącym Stowarzyszenia był Józef

Scheina – restaurator ze Zbydniowic, jego zastępcą – Maurycy Margiel, przemysłowiec ze Swoszowic. Pozostałymi członkami Bikur Cholim byli m.in.: handlarze bydła ze Swoszowic Baruch Knobloch i Maurycy Preiss, handlarz koni ze Swoszowic Saul Sterngast oraz rolnik z Kurdwanowa Jakób Wohlfeiler. Z uwagi na rozwój wsi i licznie przebywających w Swoszowicach w okresie letnich turnusów Żydów Bikur Cholim postanowiło wybudować tam synagogę.

Nie było to zadanie łatwe. Miejsca wskazywane pod budowę kilkakrotnie nie uzyskały akceptacji wójta. Inwestycja była również odwołana z uwagi na brak środków finansowych. Dopiero 21 czerwca 1928 r. kupiona przez Stowarzyszenie działka LWH662 uzyskała niezbędne pozwolenia budowlane. Z tego roku zachował się dokument potwierdzający założenie Komitetu Budowy Bożnicy w Swoszowicach, który zwrócił się m.in. do barona Jana Goetzta, właściciela browaru w Okocimiu, z prośbą o wsparcie finansowe. Dzięki dodatkowym środkom prace na budowie postępowały bardzo szybko. Synagoga, wzniesiona dzięki wsparciu ludności żydowskiej, ale także gminy Swoszowice, była jednokondygnacyjnym, ceglany budynek o charakterystycznym kształcie, z otwartymi oknami. Stałe modlitwy w synagodze, która przynależała do gminy wyznaniowej Podgórze, odbywały się już w 1929 r., a pomocnikiem rabinackim dla Swoszowic został Motel Fränkel vel Frankel, przedstawiciel znanej rodziny rabinackiej.

Synagoga w Swoszowicach była miejscem tętniącym życiem przez blisko 10 lat – z pięknym wystrojem i wyposażeniem liturgicznym oraz kunsztownie zdobioną księgą Tory.

Chrześcijańskie i żydowskie życie w przedwojennych Swoszowicach bezkonfliktowo, co przypominać ma pamiątkowa tablica. Jej odstonięcie znalazło się w programie tegorocznego Festiwalu Kultury Żydowskiej. Wpisze się ona w nieformalny szlak pamięci o miejscach związanych ze społecznością żydowską, przywołując historię naszego miasta i podkreślając jego wielokulturowy charakter.

*inicjatorem wydarzenia jest współautor tekstu, radny Dzielnicy X Swoszowice – Dominik Galas

Fot. Dominik Galas

ROD STEWART LIVE IN CONCERT

21 CZERWCA 2019

TAURON ARENA KRAKÓW

ALBUM

W SPRZEDAŻY

BILETY

LIVENATION.PL

RODSTEWART.COM

LIVE NATION

 Kraków

JACEK MAJCHROWSKI
PREZYDENT MIASTA KRAKOWA
ZAPRASZA

Sinfonietta Festival
w Muzeum Narodowym w Krakowie
30.06-6.07.2019

Stars & Strings

ORKIESTRA STOŁECZNEGO KRÓLEWSKIEGO MIASTA KRAKOWA SINFONIETTA CRACOVIA — INSTYTUCJA KULTURY MIASTA KRAKOWA

Organizator

Współorganizator

Partner

Patronat medialny

sinfonietta
cracovia

MNH
MUZEUM
NARODOWE
W KRAKOWIE

TVP 3
KRAKÓW

polmic.pl

KRAKÓW.PL

www.sinfonietta.pl

